

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 25. 5. 2019

Število objav: 20

Internet: 10

Tisk: 10

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 0

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 2

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 3

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 15

Internet	Naslov	Maja boljše gospodarsko razpoloženje		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 6	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...dejavnostih, v trgovini na drobno in med potrošniki. Negativno je nanj vplival kazalnik zaupanja v storitvenih dejavnostih, medtem ko kazalnik zaupanja v gradbeništvo ni imel vpliva. Na znižanje razpoloženja na letni ravni pa je najbolj vplival kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih. Sledili so kazalniki zaupanja...			

Internet	Naslov	Kitajska znova proizvaja ozonu nevaren plin CFC-11		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Delo.si; 454.365, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 8	Avtor	Saša Senica		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...nekje plin znova nastaja. Znanstveniki v študiji niso ugotovili, za kaj uporabljajo plin, lanski izsledki pa so govorili, da ga uporabljajo predvsem v gradbeništvo . Ne glede na to, v reviji Nature navajajo, da bo to nova točka spora s Kitajsko, ki je sicer podpisnica Montrealskega protokola, s katerim je svet (uspešno)...			

Internet	Naslov	Linhartov podhod: Nekaj metrov od tržnice leži crknjena podgana		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 283.341, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 25. 5. 2019		
Stran v zbirki: 9	Avtor	Martina Lipnik		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...občinam celo preprečujejo oziroma odzemajo lastništvo in status GJD. Ob vsem je treba zopet uveljavljati uporabo določb in pravil (starih in novih) o » gradbeni parceli « – iz časa gradnje. Martina Lipnik, u. d. i. a., Ljubljana...			

Internet	Naslov	Štipendist Fundacije za ustvarjalne mlade: Sandi Muheljič, nosilec projekta Kava na tirih		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Govori.se; 171.302, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 12	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sem bil delavcem na gradbišču v napoto, potem sem med počitnicami pomagal pri administrativnih zadevah.«Zaradi gospodarske krize, ki je zelo prizadela gradbeništvo , je podjetje leta 2012 propadlo, oče je šel delat v Avstrijo, po dveh letih so mu sledili tudi drugi člani družine.»V Sloveniji sem zaradi jezika in šole...			

Tisk	Naslov	Več denarja iz tujine kot v domovine migrantov		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Delo; 153.990, Slovenija	Stran: 2	Površina: 565 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 25. 5. 2019		
Stran v zbirki: 14	Avtor	Barbara Hočevnar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Italija 18 Italija 25,9 BiH 12,7 Švica 14,3 Švedska 12,7 S. Makedonija 8 DELO Vir: Svetovna banka 2018 SjglŽI* Migranti v Sloveniji najpogosteje delajo v gradbeništvo , proizvodnji in transportu. Foto Voranc Vogel...			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje se na mesečni ravni izboljšuje		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Finance.si; 144.008, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 15	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...potrošniki (za 0,1 odstotne točke). Vpliv kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih je bil negativen (za 0,8 odstotne točke), medtem ko kazalnik zaupanja v gradbeništvo ni imel vpliva. Na znižanje gospodarskega razpoloženja na letni ravni je najbolj vplival kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih (za 2,1 odstotne...			

Tisk	Naslov	Dolgi postopki ogrožajo evropski denar		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Večer; 107.900, Slovenija	Stran: 9	Površina: 896 cm ²
	Rubrika, Datum	Maribor; 25. 5. 2019		
Stran v zbirki: 18	Avtor	Igor Selan		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...za to je tudi v kadrovske podhranjenosti sektorja za presoje vplivov na okolje oziroma premestitvi uradnikov na ministrstvo za okolje in prostor z novo gradbeno zakonodajo ." Kadrovska podhranjenost naj bi bila razlog tudi za to, da ARSO vlog ne more obravnavati hkrati. Ker stanje na ARSO vpliva tudi na možnost črpanja evropskih...			

Tisk	Naslov	Linhartov podhod: Nekaj metrov od tržnice leži crknjena podgana		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Dnevnik; 107.900, Slovenija	Stran: 19	Površina: 212 cm ²
	Rubrika, Datum	Vaša pošta; 25. 5. 2019		
Stran v zbirki: 19	Avtor	Martina Lipnik		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...občinam celo preprečujejo oziroma odvzemajo lastništvo in status GJD. Ob vsem je treba zopet uveljavljati uporabo določb in pravil (starih in novih) o » gradbeni parceli « - iz časa gradnje. Martina Lipnik, u. d. i. a., Ljubljana...			

Tisk	Naslov	Odgovor Zidarstva Maučec na pričanje		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Vestnik Murska Sobota; 37.000, Slovenija	Stran: 11	Površina: 119 cm ²
	Rubrika, Datum	Lokalna politika; 23. 5. 2019		
Stran v zbirki: 20	Avtor	Uredništvo		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izvedenca, kjer smo poročali o poteku sojenja in izpovedih prič, so se na nas obrnili iz omenjenega podjetja. Objavljamo nasprotna dejstva: »Podjetje Gradbeništvo Milan Pintarič, s. p., je bilo na javnem razpisu investitorke objekta Občine Grad za projekt DOŽIVLJAJSKI PARK VULKANIJA - 3. FAZA izbrano kot edini izvajalec...			

Tisk	Naslov	Če nisi pogolten, zaslužiš lažje in več		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Večer v nedeljo; 35.000, Slovenija	Stran: 14	Površina: 1.778 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 26. 5. 2019		
Stran v zbirki: 23	Avtor	Zora Štok		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...v vse pogosteje uporabljajo za prevoz droge. Visoki zasluži in vlaganje umazanega, s kriminalom pridobljenega denarja vlegalne posle, predvsem preko gradbeništva , so tudi razlog, da kriminalne združbe niso navdušene nad potjo Albanije proti EU. Že dejstvo, da je EU pomagala pri uničenju polj v Albaniji, na katerih...			

Tisk	Naslov	Iz skrbstvenega delavca postati oskrbovanec		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Večer - V soboto; 31.000, Slovenija	Stran: 13	Površina: 752 cm ²
	Rubrika, Datum	V soboto; 25. 5. 2019		
Stran v zbirki: 25	Avtor	Kristina Božič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...težke in zdravju škodljive poklice, od voznikov mestnih avtobusov, delavcev v distribucijskih centrih, v skrbstveni negi, livarnah, lesni industriji do gradbeništva v devetih članicah EU. V Franciji se na papirju od delodajalcev, kjer delavci delajo na posebno težkih delovnih mestih, zahteva preventiva, opazovanje...			

Tisk	Naslov	Rast cen kovin zvišujejo boljša pričakovanja in naravne nesreče		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Glas gospodarstva; 12.000, Slovenija	Stran: 6	Površina: 366 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 26	Avtor	Darja Močnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...rastjo domače potrošnje najvišjo, kar 12,8-odstotno rast cena SO(jčka ustalila med 65 in dejavnostih za 13%. Preseneča EUR. Izpad italijanskih gostov in gradbeništva , proizvodnje. 70 USD, le padec v zaposlovalnih so več kot nadomestili gostje iz Letos tudi s trgovinskim presežkom dejavnostih (-3%), kar je sosednjih...			

Tisk	Naslov	Zdravo bivanje v zgradbah in zdravi bivalni prostori		
Zaporedna št. 13	Medij; Doseg	Glas gospodarstva; 12.000, Slovenija	Stran: 54	Površina: 183 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 27	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...tehnično-tehnološkim kriterijem evropskih smernic ter evropskih direktiv WTA. Preverjanja in raziskave tehnično-tehnološkega sistema je izvajal Zavod za gradbeništvo Slovenije v Ljubljani. Naredili smo zdravilne apnene barve Razvili smo zdravilne apnene barve kot tehnološki sistem globinskega penetratorja, grobega,...			

Tisk	Naslov	SKUPŠČINA O POSLOVANJU GZS V LETU 2018		
Zaporedna št. 14	Medij; Doseg	Glas gospodarstva; 12.000, Slovenija	Stran: 86	Površina: 207 cm ²
	Rubrika, Datum	Novice; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 28	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...kolektivnih pogodb dejavnosti - za trgovine ter gostinstvo in turizem. Med novostmi je navedla štiri strateške svete, in sicer za kadre, investicije in gradbeništvo ter kolektivno dogovarjanje. Lani je bilo oblikovanih 5 regionalnih vstopnih SPOT točk svetovanje ter Zavod Digitalno Inovacijsko Stičišče Slovenije (Digital...			

Tisk	Naslov	Skoraj vse zadeve rešijo v roku		
Zaporedna št. 15	Medij; Doseg	Rogaške novice; , Slovenija	Stran: 4	Površina: 498 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 30	Avtor	Jože Strniša		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...povečevanja števila zadev na tem področju (9 % več rešenih zadev glede na leto 2017). Na področju okolja in prostora se je sl. 6.2018 začel uporabljati novi Gradbeni zakon - GZ in z njim povezani podzakonski predpisi glede klasifikacije in razvrščanja objektov ter glede vsebine in obličnosti projektne dokumentacije in obrazcih...			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje na letni ravni slabše		
Zaporedna št. 16	Medij; Doseg	Morel.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 31	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	... (za 2,1 odstotne točke). Sledili so kazalniki zaupanja v storitvenih dejavnostih (za 1,8 odstotne točke), med potrošniki (za 1,2 odstotne točke) in v gradbeništvu (za 0,6 odstotne točke). Vpliv kazalnika zaupanja v trgovini na drobno pa je bil na letni ravni pozitiven (za 1,2 odstotne točke). To so sporočili iz SURS....			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje na mesečni ravni višje		
Zaporedna št. 17	Medij; Doseg	Morel.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 32	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...potrošniki (za 0,1 odstotne točke). Vpliv kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih je bil negativen (za 0,8 odstotne točke), medtem ko kazalnik zaupanja v gradbeništvu ni imel vpliva. To so sporočili iz SURS. (konec)...			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje se je v maju 2019 nekoliko izboljšalo		
Zaporedna št. 18	Medij; Doseg	Stat.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 34	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...potrošniki (za 0,1 odstotne točke). Vpliv kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih je bil negativen (za 0,8 odstotne točke), medtem ko kazalnik zaupanja v gradbeništvu ni imel vpliva. Gospodarsko razpoloženje na letni ravni slabšeVrednost kazalnika gospodarske klime je bila v maju 2019 za 4,5 odstotne točke nižja kot...			

Internet	Naslov	Zaupanje v trgovini na drobno, v predelovalnih dejavnostih in v gradbeništvu v maju 2019 višje		
Zaporedna št. 19	Medij; Doseg	Stat.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 5. 2019		
Stran v zbirki: 35	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Kazalnik zaupanja je bil v trgovini na drobno, v predelovalnih dejavnostih in v gradbeništvu v maju 2019 višji, v storitvenih dejavnostih pa nižji kot v aprilu 2019. Kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih na mesečni ravni višji, na letni...			

Internet	Naslov	Linhartov podhod: Nekaj metrov od tržnice leži crknjena podgana		
Zaporedna št. 20	Medij; Doseg	Aktualno24.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 25. 5. 2019		
Stran v zbirki: 36	Avtor	Martina Lipnik		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...občinam celo preprečujejo oziroma odvzemajo lastništvo in status GJD. Ob vsem je treba zopet uveljavljati uporabo določb in pravil (starih in novih) o » gradbeni parceli «– iz časa gradnje. Martina Lipnik, u. d. i. a., Ljubljana...			

Maja boljše gospodarsko razpoloženje

Gospodarsko razpoloženje se je maja izboljšalo. Vrednost kazalnika gospodarske klime je dosegla 7,8 odstotne točke, kar je za odstotno točko več kot aprila in za 4,5 odstotne točke manj kot maja lani, je danes sporočil statistični urad.

Gospodarsko razpoloženje so na mesečni ravni zvišali kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih, v trgovini na drobno in med potrošniki. Negativno je nanj vplival kazalnik zaupanja v storitvenih dejavnostih, medtem ko kazalnik zaupanja v **gradbeništvu** ni imel vpliva.

Na znižanje razpoloženja na letni ravni pa je najbolj vplival kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih. Sledili so kazalniki zaupanja v storitvenih dejavnostih, med potrošniki in v **gradbeništvu**. Vpliv kazalnika zaupanja v trgovini na drobno je bil medtem pozitiven.

Majski pregled poslovnih tendenc je pokazal, da so bili kazalniki zaupanja v trgovini na drobno, v predelovalnih dejavnostih in v **gradbeništvu** višji, v storitvenih dejavnostih pa nižji kot aprila, je dodal statistični urad.

Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila maja za tri odstotne točke višja kot aprila in za pet odstotnih točk nižja maja lani. Od dolgoletnega povprečja je bila višja za tri odstotne točke.

Vrednost kazalnika zaupanja v trgovini na drobno je bila maja za 13 odstotnih točk višja kot aprila, za 24 odstotnih točk višja kot maja lani in za 14 odstotnih točk višja od dolgoletnega povprečja. Na izboljšanje tega kazalnika je vplival kazalnik prodaja.

Vrednost kazalnika zaupanja v **gradbeništvu** je bila maja na mesečni ravni za eno odstotno točko višja, na letni ravni pa za 13 odstotnih točk nižja, od dolgoletnega povprečja pa višja za 26 odstotnih točk.

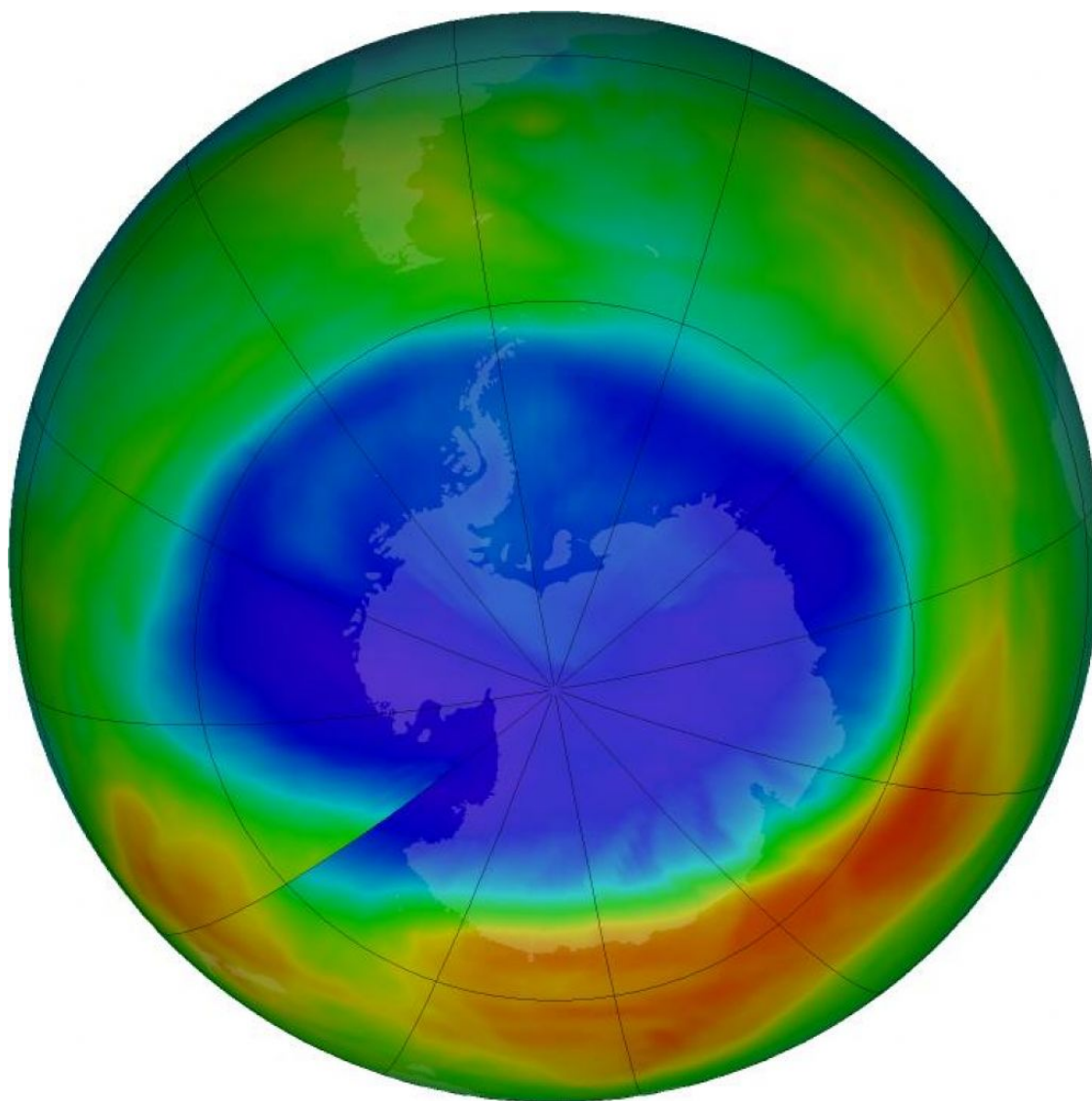
Vrednost kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih je bila maja za tri odstotne točke nižja kot aprila, za šest odstotnih točk nižja kot maja lani in za devet odstotnih točk višja od dolgoletnega povprečja.

Kitajska znova proizvaja ozonu nevaren plin CFC-11

Za Kitajsko se očitno po trgovinski fronti odpira še okoljska.

Objavljeno
24. maj 2019 10.00

Posodobljeno
24. maj 2019 10.46

Ozonska luknja še ni povsem zaceljena. FOTO: Nasa

Saša Senica

V študiji, objavljeni v znanstveni reviji *Nature*, so izsledili vir ozonu škodljivega plina CFC-11. Znanstveniki so mu sledili do severovzhodne Kitajske, kjer ga v nasprotju z mednarodnimi zakoni proizvajajo in uporabljajo. Triklorofluorogljikovodik ali skrajšano CFC-11 je po montrealsem protokolu, sprejetem leta 1987, prepovedan od leta 2010, pred tem so ga množično uporabljali za penasto izolacijo za hladilnike in stavbe. A plin je eden najbolj škodljivih za Zemljino zaščitno plast in je tako sokrivec za nastajanje ozonske luknje v stratosferi nad južno poloblo.

[Za povišane koncentracije prepovedanega CFC-11 kriva kitajska gradbena industrija](#)

[Z ozonskimi luknjami nismo opravili](#)

[Z ozonsko luknjo nas narava opozarja, da le počasi odpušča napake](#)

[Maja lani so znanstveniki sporočili, da so zaznali povečane koncentracije plina, in sicer na merilnih postajah na Havajih](#). Izviral je iz vzhodne Azije, kasneje so strokovnjaki mednarodne agencije za okolje vir zožili na Kitajsko. V novi študiji, objavljeni te dni, pa znanstveniki ugotavljajo, da več kot polovica povečanih koncentracij CFC-11 – to je okoli sedem tisoč ton letno – od leta 2013 izvira iz kitajskih provinc Shandong in Habei.

Vodja študije **Matthew Rigby** z britanske univerze v Bristolu je pojasnil, da so štiri skupine analizirale atmosferske tokove, ki so nevarni plin prinesli na merilne postaje v Južni Koreji in na Japonskem. Vse skupine so prišle do istega sklepa.

Znanstveniki so postali sumničavi, ko se je ustavil trend padanja koncentracij CFC-11. Do leta 2012 je koncentracija padala za okoli 0,8 odstotka letno, padanje pa se je upočasnilo v prvi polovici leta 2013. To so lahko razložili le tako, da očitno nekeje plin znova nastaja.

Znanstveniki v študiji niso ugotovili, za kaj uporabljajo plin, lanski izsledki pa so govorili, da ga uporabljajo predvsem v **gradbeništvu**.

Ne glede na to v reviji *Nature* navajajo, da bo to nova točka spora s Kitajsko, ki je sicer podpisnica montrealkega protokola, s katerim je svet (uspešno) zaščitil ozon. Lani novembra je potekalo srečanje v okviru protokola, na katerem so bili tudi kitajski predstavniki. Ti so zagotovili, da so že odkrili nekaj nelegalne uporabe plina, a ni jasno, ali bo Kitajski uspelo zavezati težavo, še pišejo v *Nature*.

Linhartov podhod: Nekaj metrov od tržnice leži crknjena podgana

 [dnevnik.si/1042887216/Odprta_stran/linhartov-podhod-nekaj-metrov-od-trznice-lezi-crknjena-podgana](https://www.dnevnik.si/1042887216/Odprta_stran/linhartov-podhod-nekaj-metrov-od-trznice-lezi-crknjena-podgana)

To, da so parcele s stopniščem, javnimi površinami za pešce itd. v zasebni lasti, je nesprejemljivo. Take površine bi morale imeti status »grajeno javno dobro« (GJD), kar pomeni, da morajo ostati (tako so bile financirane ob gradnji) v javni lasti; pravni oz. posli z nepremičninami vrste GJD so »nični« – o tem obstaja veljavna pravna praksa.

Sodni izvedenec »geodetske stroke« težko kaj koristnega opravi pri opredeljevanju nepremičninskih delov znotraj stavbe – pregledati in uporabiti je treba lokacijsko in gradbeno-tehnično dokumentacijo iz časa gradnje, s pregledom glede horizontalnih in vertikalnih konstrukcijskih in funkcionalnih enot, temu pripadajoče ekonomske elaborate o komunalnih prispevkih za komunalno urejanje, ki so bremenili stavbo in ki niso plačilo lastnine, ter nadalje poslovne transakcije v okviru kupoprodajnih pogodb in listin.

Po izjavi mag. Roberta Lainščka, inšpektorja višjega svetnika, vodje sektorja za upravno inšpekcijo na ministrstvu za javno upravo, je Upravna enota Ljubljana v podobni zadevi neprimernih postopkov z nepremičnino, ki bi morala biti GJD, odločila, da se postopek obravnava na podlagi 280. člena zakona o upravnem postopku (ZUP) z vlogo po določbah ZUP, in sicer kot predlog za izrek ničnosti odločbe (v danem primeru o določitvi etažne lastnine ali funkcionalnega zemljišča k stavbi), in podatkov iz javnih evidenc (po 179. členu ZUP). Postopke, ki izhajajo iz izjave inšpektorja (in glede na pravno prakso) bi morala sprožiti že zdavnaj občina oziroma že ob etažiranju kompleksa Plava laguna preprečiti, da potencialno GJD, v katerega je sama vlagala finančna sredstva s svojimi pravnimi predniki, preide v zasebno last.

Škodljivost take drže ljubljanske (in drugih) občinske uprave (ki je problematična tudi na obširnih površinah v stanovanjskih soseskah) je prav na primeru Plava laguna še posebej izpostavljena, saj gre za pomembno mestotvorno nepremičnino, tako rekoč centralnega pomena za mesto. Poudariti je treba še, da postopki »lastninjenja« po zakonu na sodiščih te anomalije še povečujejo in občinam celo preprečujejo oziroma odvzemajo lastništvo in status GJD.

Ob vsem je treba zopet uveljavljati uporabo določb in pravil (starih in novih) o »**gradbeni parceli**« – iz časa gradnje.

Martina Lipnik, u. d. i. a., Ljubljana
[odprta stran pisma bralcev](#)

Štipendist Fundacije za ustvarjalne mlade: Sandi Muheljić, nosilec projekta Kava na tirih

Andraž Fijavž Bačovnik

24. 5. 2019

Sandi Muheljić je 21-letni študent tretjega letnika Ekonomske fakultete v Ljubljani, smer Denar in finance, ki ima s podjetništvom že precej izkušenj. S poslovnim partnerjem Žanom Kudrom že več kot leto dni razvijata projekt Kava na tirih, ki je Sandija lani popeljal v prvo generacijo štipendistov Fundacije za ustvarjalne mlade.

Potencial v njegovi poslovni zgodbi je prepoznalo podjetje NektarNatura, ki ga štipendira. Kot študent je Sandi zelo vpet v svet makroekonomije, zanimajo ga vrednostni papirji, psihologija, ki usmerja človekova nakupna vedenja in še marsikaj drugega. Čeprav je še zelo mlad, ceni finančno neodvisnost in možnost, da počne nekaj, kar ga veseli, hkrati pa svoj čas in znanje usmeri tudi v skupnost. »Nenazadnje ljudje ne bomo živeli večno, naša dela pa lahko,« je prepričan mladi Ljubljančan.

S podjetništvom se je srečal že v otroštvu, ko je njegov oče odprl majhno gradbeno podjetje. »Hotel sem sodelovati. Na začetku sem bil delavcem na gradbišču v napoto, potem sem med počitnicami pomagal pri administrativnih zadevah.« Zaradi gospodarske krize, ki je zelo prizadela **gradbeništvo**, je podjetje leta 2012 propadlo, oče je šel delat v Avstrijo, po dveh letih so mu sledili tudi drugi člani družine. »V Sloveniji sem zaradi jezika in šole ostal samo jaz. V Ljubljani že od konca drugega letnika gimnazije stanujem sam. Naprej sem živel v dijaškem domu, zdaj v študentskem,« pove Sandi.

Razmišljal je, da bi se tudi sam lahko lotil podjetništva. Na pamet mu je prišlo marsikaj, nekatere ideje niso imele veliko smisla, med njimi pa je bila tudi kakšna s potencialom. Lotil se je že celo izdelovanja prototipov, saj rad kaj izdela z lastnimi rokami, potem pa se je, kot naročen, na njegovi gimnaziji v Domžalah pojavil Ustvarjalnik s svojim podjetniškim krožkom. Brez odlašanja se je vključil vanj in že v okviru krožka razvil digitalno platformo Oko Šole. Ta naj bi vsem dijakom omogočila sodelovanje pri pouku, tudi bolnim in športnikom, ki so bili zaradi treningov ali tekmovanj pogosto odsotni. Lahko bi si kar doma pogledali zamujena predavanja, za kar bi plačevali pet evrov na mesec. To idejo je predstavil na Ustvarjalnikovi Startup konferenci pred predsednikom Slovenije ter na mednarodni startup konferenci v Podimu leta 2015. »Žal za platformo nisem mogel pridobiti finančnih sredstev, zato sem projekt opustil,« prizna. Vendar fant ni vrgel puške v koruzo. Med naslednjimi poletnimi počitnicami je kolebal, ali naj gre 'delat', kot večina njegovih vrstnikov, ali naj začne razvijati katerega od svojih projektov, in se odločil za slednje.

»Zaradi slabih izkušenj z zbiranjem sredstev sem se odločil za idejo, ki jo bom lahko financiral sam. V tistem času je moja pozornost pritegnil Zippo vžigalnik in domislil sem se, da bi bilo fino, če bi bil na verižici. Videti je bilo kulsko in uporabno ob enem,« razlaga. Naredil je prototip novega izdelka ter ga pokazal prijateljem in znancem. Bili so navdušeni. Imel je občutek, da tega ne bo težko masovno proizvajati in prodajati. Naročil je zalogo materiala za približno 120 vžigalnikov, s pomočjo prijateljev posnel oglas in naredil spletno stran. »Dva tedna pred načrtovanim začetkom oglaševanja pa je prišel trenutek streznitve. Iz ameriške korporacije Zippo so mi poslali opozorilno pismo pred tožbo in to na trinajstih straneh. Pri 16., 17. letih se tega seveda zelo ustrašiš. Po mesecih pogajanj s pomočjo Ustvarjalnika smo dosegli, da mi ni bilo treba plačati nobene kazni, moral pa sem opustiti vse dejavnosti povezane z lansiranjem izdelka, ki sem mu dal ime Zipneck,« prizna mladenič.

Vendar ga ta izkušnja ni do konca potrla. Še naprej je hodil na Ustvarjalnikove delavnice, da bi pridobil čim več znanja o veščinah nastopanja, vodenja in poslovanja, vmes je opravil maturo, ves čas pa je razmišljal, kako bi Zipneck obudil v življenje kot samostojen izdelek, ki ni povezan z blagovno znamko Zippo. »Tako sem razvil Sandigo - magnetno verižico, ki jo je mogoče namestiti na Zipov vžigalnik. Nastal je praktičen in uporaben modni dodatek, ki sem ga sam zasnoval, izdelal in prodajal. Naročila so prihajala z vsega sveta.« Toda Sandi je kmalu prišel do spoznanja, da tudi za produkt, ki se na prvi pogled zdi enostaven in nič posebnega, potrebuješ veliko denarja, vpeljeno proizvodno in prodajno mašinerijo, če želiš kaj zaslužiti. »Načrt s projektom, ki ga lahko financiram sam, je tako propadel,« pove.

Postopoma je Sandi razvil model razmišljanja, s katerim bi poskušal pomanjkljivosti, ki jih opazi okrog sebe, pretvoriti v rešitve in poslovne priložnosti. »Z odraščanjem se cilji in dojemanja spremenijo, zato danes na podjetništvo gledam kot na način življenja,« razlaga. Prizna, da ideja za projekt Kava na tirih, ki ga je pripeljala med štipendiste Fundacije za ustvarjalne mlade, ni čisto njegova. Pred dvema letoma, ko je kot energetski svetovalec delal na Petrolu, je spoznal sedanjega poslovnega partnerja Žana Kudra, 23-letnega študenta, ki je tik pred diplomom iz ekonomije v Izobraževalnem centru Geoss v Litiji. Prav Žan je Sandiju predstavil idejo Kava na tirih, ki je bila logična posledica osebne izkušnje. Vrsto let se je vsako jutro iz Zagorja do Ljubljane vozil z vlakom. S Sandijem sta šla 'na kavo' in rodilo se je sodelovanje pri projektu.

Fanta sta ocenila, da ima velik potencial, saj je večina ljudi, ki se z vlakom vozijo na delo ali v šolo, nenehno v časovni stiski. Le redko jim uspe zjutraj skuhati kavo, na vlaku so zaspani, čas vožnje pa jim spolzi med prsti, namesto da bi ga izkoristili za učenje, branje ali komuniciranje. »To so elementi, zaradi katerih bi se projekt Kava na tirih moral izkazati za uspešnega, poslovni načrt je bil obetaven,« sta se strinjala.

Z Žanom sta se kaj hitro lotila 'testiranja trga'. Nabavila sta substitut, nekaj lončkov ledene kave, se vkrcala na vlak in jih začela prodajati. »Na relaciji Ljubljana–Maribor, sva v nekaj minutah prodala 37 napitkov. Ko nama jih je že zmanjkalo, sta nama dve osebi dali samostojni prispevek, ker jima je bil projekt zelo všeč,« izvem. Zdaj na projektu intenzivno delata že več kot leto dni in kot pove Sandi, je bilo leto polno presenečenj: »Praktično je šlo vse narobe. Pridobila sva ustrezne partnerje, da bi projekt izpeljala, ko pa so se stvari zapletle zaradi tehničnih komponent, so se umaknili. Sprva je kazalo, da bo investicija vzela nekaj deset tisočakov, potem je narasla na več kot pol milijona.« Vendar sta podjetnika vztrajala in trenutno sta tik pred podpisom pogodbe za postavitev pilotnega kavne avtomata. Odločil bo o prihodnosti tega projekta, ki bi ga kasneje rada še nadgradila. Z zdravimi zajtrki, na primer.

Seveda pa sta se morala za sodelovanje dogovoriti s Slovenskim železnicami. Težko je bilo priti do sestanka z odgovornimi. »Pošljala sva maile, pa nanje niso odgovarjali. Zasnovala sva celo strategijo, kaj narediti v takšni situaciji,« pove Sandi. A vztrajnost se je fantoma obrestovala: »Poslovanje s tako velikim podjetjem, kot so Slovenske železnice, je zelo zahtevno, k sreči pa imava opravka z izkušenimi menadžerji, ki imajo znanje in voljo, da bi ta projekt skupaj tudi uresničili. Pred dnevi sva na sestanku z njim navdušila tudi generalnega direktorja Dušana Mesa,« doda. Čeprav je ideja na prvi pogled enostavna, je v resnici daleč od tega. »Zdaj veva, da enostavnih produktov ni,« poudari Sandi in nadaljuje: »Pri postavitvi kavomata na vlak smo naleteli na kopico tehničnih izzivov, ki pogojujejo pravilno delovanje, pa tudi napajanje, kar se je izkazalo za najtrši oreh, zakonodaja pa je vse skupaj še dodatno zapletla.«

Ker je v poslovnem dvojcu Sandi-Žan slednji že 'prestar', da bi kandidiral za štipendijo Ustvarjalnikove Fundacije za ustvarjalne mlade, je vztrajal, naj s kavo na tirih tam nastopi Sandi, ki pravi: »Moje pravilo je, da izkoristim vsako priložnost. Opravljal sem razgovor in bil sprejet.« Fundacija je njemu in Žanu zelo pomagala pri napredku projekta, za kar sta njenim mentorjem zelo hvaležna. Udeležila sta se tudi nedavnega Startup Traina, Sandi pa je projekt predstavil pred vlagatelji evropskega investicijskega sklada LaunchHub. V komisiji je sedel tudi Grigory Grigorov, član uprave Bolgarskih železnic. »Med potjo nisva prav nič spala, ker sva želela projekt pripraviti tudi zanje, na enak način, kot sva ga predstavila Slovenskim železnicam. Izplačalo se je, kajti z njim sva navdušila in trenutno nadaljujemo pogovore o morebitni implementaciji ideje tudi v Bolgariji. Žanu je kar z vlaka uspelo

priiti tudi v kontakt z odgovorno osebo iz bolgarskega podjetja, ki proizvaja kavne avtomate, in naslednji dan, točno opoldne, je direktor prišel na sestanek z nama v hotel, kjer smo bivali.« poslovnega partnerja pohvali Sandi in doda, da mu je neizmerno hvaležen za »zrel odnos, ki naju bo gotovo pripeljal do zastavljenega cilja in podjetniškega uspeha.«

Več denarja iz tujine kot v domovine migrantov

Migracije *Največ bega možganov je znotraj države, s periferije v osrednji del*

LJUBLJANA – Prilivi nakazil, ki v Slovenijo prihajajo iz tujine, pogosto od izseljenih ljudi, so višji od odlivov iz Slovenije v tujino, torej tudi nakazil tujcev v svoje domovine. To je le ena od ugotovitev v obsežni raziskavi, objavljene v publikaciji *Naš skupni dom*. Študija, ki so jo pripravili pri Inštitutu RS za socialno varstvo v sodelovanju s Slovensko karitas, ponovno dokazuje tudi, da je največji del preseljevanja povezan z delom, združevanjem družine in izobraževanjem.

BARBARA HOČEVAR

»Poglavitne ugotovitve raziskave so, da je priseljevanje in odseljevanje pomemben del razvoja naše družbe. Če poenostavim, migranti več prispevajo, kot jemljejo. Naš namen je bil, da pregledamo aktualne podatke izven čustvenega in nacionalnega diskurza o migracijah ter jih poskušamo dati v kontekst izkušenj strokovnjakov, ki delajo na tem področju, ter samih migrantov,« poudarja Romana Zidar z inštituta, ena od avtoric publikacije *Naš skupni dom – povezanost migracij in razvoja v Sloveniji*, ki so jo pripravili v okviru projekta MIND – Migracije. Povezanost. Razvoj. Sofinancirata ga evropska komisija in ministrstvo za zunanje zadeve, v njem sodelujejo organizacije Karitas iz 11 držav. »S projektom si prizadevamo povečati oza-

veščenost javnosti v EU o nujnosti razvoja revnih držav za zmanjšanje prisilnih in množičnih migracij ter spodbujanje solidarnosti znotraj Evrope,« je opisala Jana Lampe iz Slovenske karitas.

Predvsem beg rok

Po zadnjih podatkih Eurostata, Svetovne banke in OZN je v Sloveniji okoli 250.000 ljudi, ki so se rodili v tujini. Več kot polovica med njimi je že pridobila državljanstvo. Večina priseljencev je iz držav Zahodnega Balkana, med njimi največ iz BiH. »Delež tujih državljanov v Sloveniji je približno šest odstotek, še naslednjih šest odstotkov pa je slovenskih državljanov, ki so bili rojeni v tujini, kar skupaj ni veliko,« je strnila Romana Zidar. Od leta 1995 do lani je država mednarodno zaščito priznala 818 ljudem.

V priseljski populaciji je dobrih 56 odstotkov moških – med migranti iz BiH je ta delež celo 60 odstotkov, delež žensk pa je bil višji med migranti iz Tajske (87 odstotkov), Dominikanske republike (84), Filipinov (79) in Ukrajine (64).

V nasprotju z razširjenim mnenjem, da velike družine prihajajo zlasti s Kosova, se je pokazalo, da je delež otrok med tujci nižji, kot je med rojenimi v Sloveniji. Najpogostejši razlog priseljevanja je zaposlitev, sledi združevanje družine – 70 odstotkov ljudi, ki so

leta 2017 prišli s Kosova, je dobilo dovoljenje za bivanje zaradi združitve družine.

»Večina migrantov opravlja nizko plačana dela in so pogosto preizobraženi za delo, ki ga opravljajo,« ugotavlja raziskovalka.

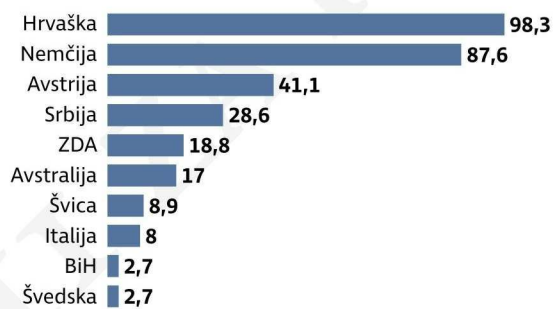
Pogledali so tudi emigracijo – leta 2017 je bilo 143.500 prebivalcev Slovenije izseljencev. »Veliko se govori o begu možganov, a smo ugotovili, da prihaja predvsem do bega rok. Tudi med tistimi, ki se izseljujejo, je večina s srednješolsko izobrazbo in v tujini delajo v podobnih sektorjih kot migranti, ki prihajajo v Slovenijo. Največkrat odhajajo v Nemčijo in Avstrijo, motiv pa je skoraj vedno boljši zaslužek in boljše življenje,« je strnila Romana Zidar.

Pogosta oblika migracijskih tokov v Sloveniji pa poteka dejansko znotraj države – po podatkih statističnega urada več kot 100.000 ljudi vsako leto zamenja stalni naslov. »Drži pa, da so tujci bolj mobilna populacija znotraj Slovenije kakor ljudje, rojeni v Sloveniji. Raziskave tudi kažejo, da se dejanski beg možganov dogaja s periferije v središče države denimo iz Pomurja v osrednjo Slovenijo. Država bi se morala vprašati, zakaj mladi Pomurci ne ostajajo v Pomurju,« opozarja sogovornica.

Nakazila v Slovenijo in iz nje v letu 2017

v milijonih evrov

DRŽAVA PREJEMNICA: SLOVENIJA

DRŽAVA PREJEMNICA:

DELO Vir: Svetovna banka 2018

Migranti v Sloveniji najpogosteje delajo v gradbeništvu, proizvodnji in transportu. FOTO VORANC VOGEL

Gospodarsko razpoloženje se na mesečni ravni izboljšuje

3 min

Gospodarska klima je bila maja na mesečni ravni za 1 odstotno točko višja, na letni pa za 4,5 odstotne točke nižja, **je sporočil statistični urad**.

Gospodarsko razpoloženje so na mesečni ravni zvišali kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih (za 1,0 odstotne točke), v trgovini na drobno (za 0,6 odstotne točke) in med potrošniki (za 0,1 odstotne točke). Vpliv kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih je bil negativen (za 0,8 odstotne točke), medtem ko kazalnik zaupanja v **gradbeništvu** ni imel vpliva.

Na znižanje gospodarskega razpoloženja na letni ravni je najbolj vplival kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih (za 2,1 odstotne točke). Sledili so kazalniki zaupanja v storitvenih dejavnostih (za 1,8 odstotne točke), med potrošniki (za 1,2 odstotne točke) in v **gradbeništvu** (za 0,6 odstotne točke). Vpliv kazalnika zaupanja v trgovini na drobno pa je bil na letni ravni pozitiven (za 1,2 odstotne točke).

INVESTICIJE

Dolgi postopki ogrožajo evropski denar

Igor Selan

Direkcija za infrastrukturo opozarja na nerazumno dolge postopke pridobivanja okoljevarstvenih soglasij pri prenovi železniškega vozlišča Pragersko in nadgradnji proge Maribor-Šentilj; ARSO za težave krivi kadrovske podhranjenosti

Medtem ko prenova mariborskih železniških postaj (glavni kolodvor in postaja Tezno) poteka v skladu z načrti, se zapleta pri nadgradnjah železniškega vozlišča Pragersko in tira Maribor-Šentilj. V obeh primerih se je zataknilo pri Agenciji RS za okolje (ARSO), ki po mnenju Direkcije RS za infrastrukturo (DRSI) postopke izdaje okoljevarstvenih dovoljenj (OVS) vodi nerazumno dolgo, zaradi česar se dela zamikajo, to pa ogroža tudi črpanje evropskih sredstev.

Na dovoljenje za Pragersko čakajo že dve leti in pol

Za ureditev železniškega vozlišča v Pragerskem, katerega ocenjena vrednost je kar 63 milijonov evrov, od tega je 40 milijonov evropskega denarja, je DRSI vlogo za pridobitev OVS prvič podal že maja 2017. Čeprav so bili prepričani, da so oddali popolno vlogo, jo je ARSO novembra istega leta zavrnil z utemeljitvijo, da bi bil poseg v neskladju z določili takrat veljavne uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa. Kot pravijo pri DRSI, jih je zavrnitev presenetila: "Prej nikoli ni bilo težav s pasivno protihrupno zaščito, torej z menjavo oken, potem pa naenkrat ni bila več sprejemljiva. Za projekt je predvidena tudi aktivna zaščita s protihrupnimi ograjami, vendar mora zaradi poteka proge zaščita proti hrupu biti kombinirana. Čeprav se uredba ni spremenila, so jo naenkrat pričeli tolmačiti, kot da bi šlo za novogradnjo. V konkretnem primeru pa govorimo o nad-

gradnji oziroma obnovi obstoječe infrastrukture."

Pol leta za tem, maja 2018, je DRSI na ARSO podal novo, dopolnjeno vlogo za izdajo OVS, a na odgovor ARSO po letu dni še vedno čakajo. Zakaj postopek v tem primeru traja tako dolgo, z ARSO niso povedali: "Ker postopek še traja, ga ne moremo komentirati."

Kljub petkratni dopolnitvi še brez dovoljenja za Šentilj

Podobno se dogaja tudi pri progi Maribor-Šentilj, kjer je ocenjena vrednost investicije (skupaj s prenovi glavnega mariborskega kolodvora in Železniške postaje Tezno) kar 253,7 milijona evrov, pri čemer je predvideno tudi sofinanciranje z evropskimi sredstvi v višini kar okrog 101 milijon evrov. DRSI je vlogo za pridobitev OVS na ARSO naslovil že marca 2018 in jo kasneje še večkrat ustrezno dopolnil. A kljub temu, da je vmes bila izvedena tudi javna razgrnitev projekta, DRSI OVS še ni pridobil.

"Nerazumno dolgotrajni postopek pridobivanja OVS pri tem projektu (podobno kot pri projektu Pragersko) onemogoča črpanje EU-sredstev. Ker se zakonodaja ni spreminjala že od leta 2009, tudi ni razumljivo, zakaj so postopki vse daljši. Ali so razlogi v različnih interpretacijah zakonodaje ali morda v premalo jasni zakonodaji? Vse okoljske postopke smo začeli vsaj šest do devet mesecev pred predvidenim začetkom izvedbenih del, a okoljskih

in vodnih soglasij zaradi številnih zahtev po dopolnitvi dokumentacije z dodatnimi analizami oziroma obrazložitvami nismo pravočasno pridobili," opozarjajo pri DRSI.

Problem kadri, kriva vlada

Ob tem pri DRSI opozarjajo tudi na zamudno zaporedno odpravljanje problemov pri ARSO: "Več kot leto in pol se je reševala problematika, vezana na različno interpretacijo uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa. Šele ko se je ta problem zaključil, je ARSO nadaljeval obravnave vlog na drugih področjih in vsebinah. Celostna obravnava vlog in hkratno reševanje več odprtih dilem bi vsekakor bistveno prihranila čas do izdaje OVS. Pri trenutnem načinu reševanja vlog pa do konca ni jasno, katere dileme se bodo še izpostavile, kar prinaša dodatne časovne zamike."

Da so postopki za pridobitev okoljevarstvenih dovoljenj vse daljši zato, ker se je podaljšal čas od prejema vloge do pričetka obravnave, pojasnjuje z ARSO: "Razlog za to je tudi v kadrovske podhranjenosti sektorja za presoje vplivov na okolje oziroma premetitvi uradnikov na ministrstvo za okolje in prostor z novo **gradbeno zakonodajo**. Kadrovska podhranjenost naj bi bila razlog tudi za to, da ARSO vlog ne more obravnava hkrati. Ker stanje na ARSO vpliva tudi na možnost črpanja evropskih sredstev, se seveda postavi vprašanje, kdo je za to odgovoren."

"ARSO lahko opozarja in prosi za povečanje kvote zaposlenih, ali se bo ta res povečala, pa odločata ministrstvo in vlada," odgovarjajo z ARSO. Prav tako menijo, da za vse zamude pri izdajah soglasij vendarle niso krivi sami: "Postopke namreč podaljšujejo tudi slabo pripravljene dokumentacije naročnikov." A z DRSI odgovarjajo: "V praksi so znani primeri, ko so bile vloge za predho-

dno presojo za zahtevnejše projekte rešene bistveno hitreje. Očitno pri vseh ne gre enako hitro."

"Ker se zakonodaja ni spreminjala že od leta 2009, ni razumljivo, zakaj so postopki vse daljši"

Vrednost nadgradnje železniške proge Maribor-Šentilj skupaj s prenovo glavnega mariborskega kolodvora in železniške postaje Tezno znaša 253,7 milijona evrov.

Od tega je predvideno sofinanciranje z evropskimi sredstvi v višini okrog 101 milijon evrov.

Ocenjena vrednost ureditve železniškega vozlišča v Pragerskem znaša 63 milijonov evrov.

Od tega je predvideno črpanje 40 milijonov evrov evropskega denarja.

Na progi do Šentilja večja pretočnost

Z nadgradnjo 15,5 kilometra tira Maribor-Šentilj se bo nosilnost proge povečala na 22,5 tone na os, kar bo omogočilo tudi višje hitrosti, vse do 120 km/h. S tem se bo skrajšal čas potovanja, povečala pa se bosta tudi prepustna zmogljivost proge s sedanjih 63 vlakov na dan na 84 in prevozna zmogljivost s 7,1 milijona ton na leto na 9,9 milijona. Dobro polovico skoraj 16 kilometrov dolge proge bodo zavarovali s protihrupno ograjo. Izvedba del na obstoječi trasi se je pričela v avgustu 2018 in se bo zaključila predvidoma v začetku 2020.

Ker namerava država med Mariborom in Šentiljem zgraditi tudi drugi tir, bodo za bodočo dvotirnost že zdaj zgradili tudi nova predora Pekel in viadukt Pesnica. Prav tako bodo nadgrajene železniške postaje Šentilj, Pesnica in Cirknica.

Pragersko - manj hrupa, več varnosti

DRSI želi na Pragerskem posodobiti tehnologijo železniškega prometa ter urediti in posodobiti železniški postaji. Prenova, katere ocenjena vrednost je kar 63 milijonov evrov, od tega 40 milijonov evropskega denarja, obsega gradnjo dveh peronov, ureditev podhoda s stopniščem in dvigalom za dostop na perone, nadgradnjo tirov in tirnih naprav ter nadgradnjo signalnovarnostnih in telekomunikacijskih naprav. Predvidene so tudi ureditev cest, rekonstrukcija postajnega poslopja, ureditev dveh parkirišč v sklopu železniške postaje, izvedba protihrupnih ograj ter ureditev vodotokov in komunalne infrastrukture. Ob tem bodo zgradili tudi dolgo pričakovani cestni podvoz. Začetek del je predviden v sredini leta 2020, zaključek pa predvidoma v letu 2022. Dela bosta izvajali družbi Riko in RZD International LLC.

Pri DRIS poudarjajo, da se bodo po prenovi izboljšali pogoji za krajane in okolje, saj bo hrupa manj, s podvozom bo odpravljeno dolgo čakanje pred zapornicami, kar bo vplivalo tudi na manjše onesnaževanje okolja z izpusti, povečana bo tudi prometna varnost.

Takšno bo po prenovi železniško vozlišče Pragersko. Grafika: DRIS

Izvedba del na železniški progi Maribor-Šentilj se je pričela v avgustu 2018 in se bo zaključila predvidoma v začetku 2020. Foto: Sašo BIZJAK

Linhartov podhod: Nekaj metrov od tržnice leži crknjena podgana

»Ker so stopnice na parcelah, ki niso v občinski, temveč v lasti lastnikov v kompleksu Plava laguna, se občina še ni mogla lotiti njihove obnove. Najprej bi morali lastniki dele, ki predstavljajo grajeno javno dobro, prenesti na občino, a ker je nemogoče dobiti soglasje od približno 700 pravnih in fizičnih oseb, je nadzorni odbor etažnih lastnikov leta 2015 predlagal vzpostavitev etažne lastnine po nepravdnem postopku. Z zadevo se je začel ukvarjati oddelek za etažno lastnino okrajnega sodišča v Ljubljani, ki je leta 2016 imenoval sodnega izvedenca geodetske stroke. Ta bi moral lani pripraviti elaborat, na podlagi katerega bi potem lahko geodetska uprava stopnicam podelila samostojne identifikacijske številke. Potem bi lahko sodišče odločalo o lastninski pravici občine do posameznih delov. A delo izvedenca se je, kot pravijo na občini, zaradi zapletenosti postopka zavleklo do sredine letošnjega marca, zato bo do razrešitve tega lastniškega vozla minilo še nekaj časa.« Tako piše novinar Peter Pahor v članku z zgornjim naslovom (*Dnevnik*, 24. maja, stran 10).

To, da so parcele s stopniščem, javnimi površinami za pešce itd. v zasebni lasti, je nesprejemljivo. Take

površine bi morale imeti status »grajeno javno dobro« (GJD), kar pomeni, da morajo ostati (tako so bile financirane ob gradnji) v javni lasti; pravni oz. posli z nepremičninami vrste GJD so »nični« – o tem obstaja veljavna pravna praksa.

Sodni izvedenec »geodetske stroke« težko kaj koristnega opravi pri opredeljevanju nepremičninskih delov znotraj stavbe – pregledati in uporabiti je treba lokacijsko in gradbeno-tehnično dokumentacijo iz časa gradnje, s pregledom glede horizontalnih in vertikalnih konstrukcijskih in funkcionalnih enot, temu pripadajoče ekonomske elaborate o komunalnih prispevkih, za komunalno urejanje, ki so bremenili stavbo in ki niso plačilo lastnine, ter nadalje poslovne transakcije v okviru kupoprodajnih pogodb in listin.

Po izjavi mag. Roberta Lainščka, inšpektorja višjega svetnika, vodje sektorja za upravno inšpekcijo na ministrstvu za javno upravo, je Upravna enota Ljubljana v podobni zadevi neprimernih postopkov z nepremičnino, ki bi morala biti GJD, odločila, da se postopek obravnava na podlagi 280. člena zakona o upravnem postopku (ZUP) z vlogo po določbah ZUP, in sicer kot pre-

dlog za izrek ničnosti odločbe (v danem primeru o določitvi etažne lastnine ali funkcionalnega zemljišča k stavbi), in podatkov iz javnih evidenc (po 179. členu ZUP). Postopke, ki izhajajo iz izjave inšpektorja (in glede na pravno prakso) bi morala sprožiti že zdavnaj občina oziroma že ob etažiranju kompleksa Plava laguna preprečiti, da potencialno GJD, v katerega je sama vlagala finančna sredstva s svojimi pravnimi predniki, preide v zasebno last.

Škodljivost take drže ljubljanske (in drugih) občinske uprave (ki je problematična tudi na obširnih površinah v stanovanjskih soseskah) je prav na primeru Plava laguna še posebej izpostavljena, saj gre za pomembno mestotvorno nepremičnino, tako rekoč centralnega pomena za mesto. Poudariti je treba še, da postopki »lastninjenja« po zakonu na sodiščih te anomalije še povečujejo in občinam celo preprečujejo oziroma odvezemajo lastništvo in status GJD.

Ob vsem je treba zopet uveljavljati uporabo določb in pravil (starih in novih) o »gradbeni parceli« – iz časa gradnje.

MARTINA LIPNIK, u. d. i. a., Ljubljana

Požar v Vulkaniji

Odgovor Zidarstva Maučec na pričanje

Zaradi poročanja o sojenju v primeru požara v Vulkaniji se je na nas obrnilo Zidarstvo Maučec

Potem ko smo objavili prispevka Vodjo gradbišča videli šele po požaru in Sojenje preložili zaradi izvedenca, kjer smo poročali o poteku sojenja in izpovedih prič, so se na nas obrnili iz omenjenega podjetja.

Objavljamo nasprotna dejstva:

»Podjetje **Gradbeništvo Milan Pintarič, s. p.**, je bilo na javnem razpisu investitorke objekta Občine Grad za projekt DOŽIVLJAJSKI PARK VULKANIJA – 3. FAZA izbrano kot edini izvajalec vseh gradbenih ter obrtniško-inštalacijskih del in je kot edini izvajalec tudi izvajalo ta dela. Družba Zidarstvo Maučec, d. o. o., na gradbišču prizidka k doživljajskemu parku Vulkanija ni prevzela v izvajanje nobenih gradbenih del, temveč je kot pomoč edinemu izvajalcu, podjetju **Gradbeništvo Milan Pintarič, s. p.**, posodila ekipo svojih delavcev. Tako ne drži, da nihče iz **Gradbeništva Milan Pintarič, s. p.**, ni dajal navodil Maučecovim delavcem ter da naj bi si slednji delo odrejali sami. Delavcem, zaposle-

nim v Zidarstvu Maučec, d. o. o., je delo na gradbišču prizidka k doživljajskemu parku Vulkanija vsakodnevno odrejal izključno Milan Pintarič, tako da so delavci Zidarstva Maučec, d. o. o., na tem gradbišču vsa dela izvajali po navodilih in pod nadzorom Milana Pintariča osebno.

Nadalje ne drži izpovedba varnostnega inženirja Jožeta Novaka, da naj bi bila na gradbeni tabli gradbišča prizidka k doživljajskemu parku Vulkanija družba Zidarstvo Maučec, d. o. o., navedena kot podizvajalka. Na gradbiščni tabli gradbišča prizidka k doživljajskemu parku Vulkanija je bil kot edini in samostojni izvajalec vseh gradbenih ter obrtniško-inštalacijskih del navedeno zgolj podjetje **Gradbeništvo Milan Pintarič, s. p.** To podjetje je bilo kot edini izvajalec tudi vpisano v gradbeni dnevnik in je kot samostojni izvajalec tudi izvajalo vpise v gradbeni dnevnik.«

Uredništvo

Pripadniki Hellbanianz, albanske mafije, se radi razkazujejo tudi z dragimi avtomobili. Foto: Instagram

Oboroženi do zob so strah in trepet drugih kriminalnih band. Foto: Instagram

Zamaskirani in z debelimi verižicami okoli vratu se šopirijo člani albanske kriminalne združbe, ki vlada na angleškem trgu drog. Foto: Instagram

ČE NISI POGOLTEN, ZASLUŽIŠ LAŽJE IN VEČ • ČE NISI PO

Kako so Albanci postali vodilni dobavitelji na pet milijard evrov vrednem tržišču s kokainom v Veliki Britaniji. Vozlišči sta v Rotterdamu in Antwerpnu, skozi katera gre letno več milijonov kontejnerjev

Zora Štok

Spretni so, pametni in nepogrešljivi pri dostavi kokaina iz evropskih pristanišč do londonskih ulic, pa še cena je za izjemno kvalitetno blago nižja kot pri konkurentih. Govorimo o pripadnikih združbe Hellbanianz, albanske narkobande, ki je vsej konkurenci prevzela primat na pet milijard evrov vrednem trgu s kokainom v Veliki Britaniji. In ne samo to. Z dobavo čistejšega kokaina, kot so ga bili uživalci na Otoku vajeni, in to za nižjo ceno, so uživanje kokaina omogočili izredno širokemu krogu odjemalcev. Kokain tako ni več droga zgolj londonskih poslovnežev, pač pa precej širšega kroga ljudi, vse tja do srednješolcev, navaja angleški Guardian, Daily Express pa je lani poročal, da so pri prevzemanju glavnine kokainskega posla druge kriminalne skupine Albanci krepko presegle predvsem z brutalnostjo v medsebojnih obračunih.

Zaslomba v vrhovih oblasti

Glavna transportna pot vodi iz Južne Amerike, iz držav, v katerih pridelujejo kokain, najprej v albanske luke, potem pa iz teh največ v Rotterdam (Nizozem-

ska) in Antwerpen (Belgija) ter od tam v Veliko Britanijo. Gre za tone in tone pošiljk, oblasti pa le tu in tam kakšno zasežejo, kot na primer nedavno, ko so med bananami, ki so prispale v eno od albanskih pristanišč, odkrili 160 milijonov funtov vredno pošiljko kokaina. Da v Albaniji in pristaniščih v drugih državah, od koder poteka transport kokaina, ni več zasegov, poznavalci dogajanja pripisujejo korupciji oziroma dejstvu, da narkošefi kontrolirajo tudi pripadnike oblasti in organe pregona. Nekateri primeri kažejo, da so v preprodajo kar neposredno vpleteni tudi funkcionarji na visokih in pomembnih položajih v Albaniji, kar pretovarjanje pošiljk kriminalnim združbam seveda krepko olajša.

Londonska veja albanske združbe se je poimenovala Hellbanianz, fotografije ob prestižnih avtomobilih in z dragocenimi urami na rokah, s šopi denarja med prsti in debelimi verižicami okoli vratu pa so pripadniki brez zadržkov objavljali na družabnih omrežjih. Le obraze so zakrili z različnimi maskami, tako da jih je stežka prepoznati. Trdijo, da je njihov ves London, vendar je izhodiščna točka njihovega dela kraj Gascoigne v Barkingu, kjer večina pripadnikov skupine Hellbanianz tudi stanuje. Novinar Guardian se je

zato napolil tja, da bi se pogovarjal s člani skupine, a ko je skušal navezati stik z njimi, je slišal vedno enak odgovor: "Umakniti bi se moral."

Bolj čist in cenejši

Kljub temu je novinar izvedel marsikaj o delovanju albanske kokainske mafije. Policija pravi, da so pripadniki skupine Hellbanianz najnižja raven v hierarhiji, pravzaprav le ulični preprodajalci droge in s tem v bistvu operativa širše združbe albanskega organiziranega kriminala, ki se je povzpela na vrh dobaviteljev in preprodajalcev kokaina v Veliki Britaniji. Svojo moč razkazujejo tudi na posnetkih, objavljenih na Youtubu, velikokrat tudi pozivajo k nasilju in se bahajo s pravim arzenalom orožja.

Da so postali glavni igralec na britanskem trgu s kokainom, je mogoče pripisati inovativnemu poslovnemu modelu, ki so ga uvedli Albanci. Zavrgli so prakso, ki je veljala do njihovega prihoda na Otok. Do takrat so kokain prodajalcem in manjšim kriminalnim skupinam dostavljali različni "uvozniki" in med seboj niso bili povezani. Albanci so ta model zavrgli, o dobavi kokaina so se začeli dogovarjati direktno s kolumbijskimi karteli, ki kontrolirajo proizvodnjo kokaina. Tako so iz igre vrgli posrednike

med uvozniki in prekupčevalci. Ogromne količine kokaina so albanske med seboj povezane združbe kupovale neposredno pri prodajalcih, kar jim je omogočilo nižjo nabavno ceno kot drugim manjšim uvoznikom. Po dognanjih policije je albanska združba kokain dobila po ceni štiri do pet tisoč funtov za kilogram, drugi preprodajalci pa so bili zelo zadovoljni s ceno 22 tisoč funtov za kilogram, kolikor so plačevali dobaviteljem, ki so kokain dostavljali iz nizozemskih pristanišč.

Tako so lahko Albanci za bistveno nižjo ceno trgu ponudili bistveno čistejši kokain, kar so odjemalci seveda sprejeli odprtih rok. In kar je še bolj skrb vzbujajoče, nizka cena in dobra kvaliteta sta povzročila pravi bum na Otoku, krog uživalcev se je nezadržno širil. Ne seveda zgolj zaradi nizke cene in visoke kakovosti, pač pa tudi zaradi številni prijemov, ki so jih preprodajalci uporabljali, da so med kokainske odvisnike pridobili čim več mladih. Tony Sagggers, nekdanji vodja Nacionalne kriminalistične obveščevalne službe, ki je 30 let delal na področju trgovanja z narkotiki, je početje Albancev takole strnil: "Naredili so izjemno inteligentno stvar. Rekli so: OK, imamo viške pri zaslužku, s katerimi lahko razpolagamo, in del tega bomo odstopili klientom."

Ni treba biti pohlepen

Ocenjuje tudi, da so Albanci s tem prijemom bistveno spremenili finančno plat trgovanja s kokainom in s tem omogočili večjo dostopnost. Dokazali so, da ni treba biti pohlepen, da bi zavladal na trgu. Za ceno, ki jim sicer še vedno omogoča ogromne zaslužke, a je sprejemljiva tudi za širši krog odjemalcev, so ponudili visokokakovostno drogo. Kokain ima namreč trenutno najnižjo ceno po letu 1990 in je tudi bistveno bolj čist, kot je bil v minulih treh desetletjih. Posledice so, da ima Velika Britanija najvišji odstotek

mladih uživalcev kokaina v Evropi in zato tudi veliko več žrtev. Več robe na trgu sicer pomeni tudi več zasegov droge, a nihče si ne dela utvar, da to kaj pripomore z zmanjšanju porabe. Za druge kriminalne skupine, ki jih je poteza albanske mafije sprva presenetila in so se potem skušale spopasti z novimi zakonitostmi na trgu, se je stvar končala z edino možno opcijo - tudi one zdaj kokain kupujejo od Albancev. Ti zdaj tako povsem obvladujejo pet milijard evrov vredno tržišče.

V sodelovanju z Ndrangheto

Seveda popolna prevlada na trgu ni nastala čez noč. Pred prevzemom primata na Otoku je bilo treba poskrbeti za popoln nadzor nad transportom droge iz evropskih pristanišč na Otok. Tega pa Albanci niso mogli storiti sami, Ndrangheta, italijanska mafajska združba, je bila na tem področju premočan nasprotnik. Kontrolira namreč 80 odstotkov prometa s kokainom v Evropi, šest tisoč pripadnikov nadzira dogajanje in ukrepa, ko je potrebno. A Albance imajo za enakovrednega partnerja in dogovorili so se zlahka. Oboji nadzorujejo predvsem pristanišči v Rotterdamu in Antwerpnu, skozi katera gre letno več milijonov kontejnerjev. V obeh lukah je zaposlenih okoli 240 tisoč ljudi in med njimi jih del dela za obe omenjeni združbi. Transport iz pristanišča je namreč najbolj občutljiva točka tihotapljenja oziroma prevoza droge in Albanci so prav na tem področju izjemno dobri. Z drugimi združbami negujejo dobre odnose, saj se zavedajo, da konflikti lahko škodijo vsem, poleg tega so dobri odnosi pomemben dejavnik obstanka na vrhu preprodajalske verige.

"Karizmatični so, znajo vzpostaviti dobre zveze in jih vzdrževati, namesto da bi vzpodbujali tekmovalnost. Poleg tega prihajajo iz države, v kateri so si pridobili status kriminalca, in ta karizma jih obdrži v poslu," meni inšpek-

tor Sagggers. Pomembno vlogo pri poslovanju z Albanci pa ima tudi njihova zaveza, da izpolnijo dogovorjeno in se držijo dane besede, pa tudi pravica do maščevanja, ki se ji zlepa ne odrečejo. In pri maščevanju so neusmiljeni.

Marihuane za polovico državnega proračuna

Albanska mafajska združba pa ne nadzoruje le trgovine s kokainom, pač pa tudi s heroinom in marihuano. Po pisanju angleškega Independenta samo s pridelavo in preprodajo marihuane kriminalne združbe v Albaniji letno zaslužijo 4,5 milijarde evrov, kar je polovica državnega proračuna ene najrevnejših evropskih držav. Albanske združbe so začele preprodajalske posle prevzemati v devetdesetih, v času vojn na Balkanu, ko so prevzemali tako imenovano balkansko pot za transport droge z Vzhoda proti Zahodni Evropi. Istočasno so začeli prevzemati tudi posle, kot so kraja avtomobilov, trgovina z ljudmi in prostitucija.

Zaradi vse močnejšega vpliva kriminalnih združb v nekdanji komunistični državi in skorumpiranosti dela državnega aparata, vključno z nekaterimi ministri (notranjega ministra so omenjali italijanski mafijski skesanci), so albanska pristanišča, predvsem Drač in Vlora, zlahka postala osrednja točka za transport heroina in kokaina v Črno goro in Italijo in od tam v nizozemska, belgijska in druga pristanišča. Čeprav so na obali namestili najmodernejše radarske sisteme, ki bi morali zaznati vsako plovilo, daljše od 3,5 metra, pa se tem radarjem zlahka izognejo tudi čolni oziroma jahte, daljše od 15 metrov, ki jih v vse pogostejše uporabljajo za prevoz droge.

Visoki zaslužki in vlaganje umazanega, s kriminalom pridobljenega denarja v legalne posle, predvsem preko gradbeništva, so tudi razlog, da kriminalne združbe niso navdušene nad potjo Albanije proti EU. Že dejstvo, da je EU pomagala pri uničenju polj v

Albaniji, na katerih so pridelovali drogo, je povzročilo nejevoljo pri vodilnih kriminalnih združbah. A drugo dejstvo, da so namreč ob skupnem prometu 4,5 milijarde evrov zaslužka združbam zaplenili le za 35 milijonov evrov droge, jih lahko spravi v dobro voljo. Evropske preiskovalce preprodajalcev drog pa v bes.

V deželi orla za vstop
v EU ni posebnega
navdušenja

Iz skrbstvenega delavca postati oskrbovanec

Smer iz institucij EU je zaostrovanje pogojev in ukinjanje pravic najbolj obremenjenih delavk in delavcev. Raziskovalci in sindikati opozarjajo, da pred resničnostjo ni mogoče pobegniti

Kristina Božič

Ko so uvedeni preventivni ukrepi in izboljšave, se zahtevana hitrost dela poveča in biti moramo še bolj produktivni, kar včasih pomeni, da naše delo postane še težje, kot je bilo prej," so pojasnili delavci v francoski mesnopredelovalni industriji raziskovalcem. Ti so v poročilu Boljše razumevanje posebej težkih zaposlitev znotraj evropske debate o pokojninah pred petimi leti analizirali tudi druge težke in zdravju škodljive poklice, od voznikov mestnih avtobusov, delavcev v distribucijskih centrih, v skrbstveni negi, livarnah, lesni industriji do [gradbeništva](#) v devetih članicah EU.

V Franciji se na papirju od delodajalcev, kjer delavci delajo na posebno težkih delovnih mestih, zahteva preventiva, opazovanje tveganj in nadomestilo za delavke in delavce. A teh upravičenj ne morejo biti deležni delavci v skladiščih in distribucijskih centrih, saj sindikaliziranosti in urejenosti tega sektorja ni. Prav tako so brez zaščit delavci v skrbstveni negi v domovih za starejše, outsourcing in prekarizacija pa sta razgradila zaščite za delavce v mesnopredelovalni industriji.

Nevidni delavci

Najbolj težka in zdravju škodljiva dela pogosto opravljajo delavci, ki so v najbolj negotovih oblikah dela in neredko tudi za delavske organizacije nevidni. Medtem ko ima Avstrija natančno določenih šest meril za težko delo,

na podlagi katerih je narejen seznam delovnih mest, upravičenih do zgodnejšega upokojevanja, določene dodatne pravice pa urejajo še kolektivne pogodbe, je vseeno trend daljšanja delovne dobe. Tudi pri severnih sosedih agencijsko delo in zunanji izvajalci s prekarizacijo ustvarjajo skupine delavcev brez dostopa do sistemskih pravic.

Na Poljskem je od leta 2008 vzpostavljen podoben sistem kot v Sloveniji in deluje. Sindikati, delodajalci in ministrstvo se pogajajo o njegovi nadgradnji na področju preprečitve in boljše mreže zdravnikov medicine dela, ki bi odkrivali tveganja in poklicna obolenja. Hkrati pa tudi tam opozarjajo, da se pravica do predhodne upokojitve spodkopava in krči. V Belgiji zakonodaja govori o zahtevnem delu, ki vključuje delo v izmenah ali občasno nočno delo, delavcem pa v različnih panogah omogoča krajši delovnik po določeni starosti, o brezposelnosti pred upokojitvijo, v času katere delavcem delodajalec plačuje dodatno premijo, pa tudi o predčasni upokojitvi. V Italiji dogovori sindikatov z delodajalci v nekaterih sektorjih omogočajo predhodno upokožitev na podlagi prispevkov delodajalcev, a so delavke v skrbstvenem sektorju raziskovalcem ponudile zanje bolj realen in plastičen odgovor glede kariernih perspektiv: "Iti na drugo stran doma" - kot pacientke.

Resničnosti ni mogoče ubežati

Analiza Evropske mreže za socialne politike iz leta 2016 je združila analize sistemov 35 evropskih držav. Zaključki govorijo, da večina držav delavcem in delavkam, ki opravljajo posebno težka in zdravju škodljiva dela, omogoča zgodnejšo upokožitev, vendar pa je opazen trend krčenja in ukinjanja te pravice. V poročilu, ki ga je naročila Evropska komisija, pravijo, da

gre za relativno majhno skupino delavcev: v letih 2015-2016 naj bi predstavljali med enim in štirimi odstotki vseh delavk in delavcev. Le manjšina držav spodbuja preventivne programe, ki bi odpravljali zdravju škodljive dejavnike.

V poročilu opozarjajo na tri trende, ki ogrožajo sisteme zaščit za delavce v posebno težkih in zdravju škodljivih zaposlitvah: denarja, ki se zbere za dodatne pravice teh delavcev, je premalo; manjkajo politike, ki bi zagotavljale novo za-

poslitev za tiste, ki posebno težkega dela ne morejo več opravljati, in številne države nimajo primernih strategij za izboljšanje zdravja in varnosti pri delu ter programov rehabilitacije. Manjkajo podatki in analize o teh delovnih mestih ter o zdravju delavcev, ki na njih delajo. Pred realnostjo ni mogoče ubežati: ti delavci pogosto umirajo mlajši ali zbolijo,

kar pomeni, da lahko pravice, ki so jih pridobili skozi delovno dobo, uživajo krajši čas. "Za delavce v posebno težkih in zdravju škodljivih zaposlitvah prihaja do individualizacije tveganj, ki pridejo s starostjo," so opisali eno glavnih groženj, ki se jim je treba izogibati.

Škodljiva dela obstajajo

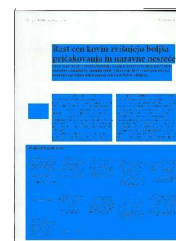
Avtorji na začetku omenjenega poročila, ki so ga naročili sindikalna združenja in evropske industrijske federacije, pa pojasnjujejo, da je na politike držav EU do shem poklicnega za-

varovanja in beneficirane delovne dobe ključno vplivala odločitev Sveta EU v letu 2010. Za cilj se je določil dvig upokojitvene starosti za vse delavke in delavce. "Četudi je šlo le za še en varčevalni ukrep, se ga upravičuje z zaščito makroekonomskih ravnovesij in vzdržnostjo pokojnin," so kritični raziskovalci. Pravijo, da je zaželen osredotočenost na preventivo raje kot na popravilo škode in kompenzacijo še vedno pogosto nemogoča. Posebno težka in zdravju škodljiva dela obstajajo in jih bo težko ukiniti. "Zato prevencija in nova zaposlitev pogostokrat nista mogoči – ker se dolgoročnih škodljivosti delovnih mest ne zavedamo ali pa gre v nekaterih primerih za ključni del narave dela," so zapisali. Njihova raziskava opozarja, da pogosto tudi inšpekcijske službe niso primerno usposobljene in ozaveščene o tveganjih in posledicah posebno težkega in zdravju škodljivega dela. Pomembno vlogo imajo tudi zunanji dejavniki, kot sta prekarnost in outsourcing delavcev in delavk prek zunanjih izvajalcev ali podizvajalcev. Prva naloga držav in delodajalcev mora biti okrepiti in uresničevati preventivne ukrepe, pišejo. Nato je treba zagotoviti večjo ozaveščenost delavcev in delodajalcev ter zagotoviti delovna mesta, ki ne bodo zdravju škodljiva. "A nujno je ohraniti tudi sisteme, ki omogočajo predhodno upokojitve. Četudi želijo žal trenutne politike EU to ukiniti," opozarjajo.

Večina držav omogoča zgodnejšo upokojitvev, vendar pa je opazen trend krčenja in ukinjanja te pravice

Foto: Reuters

Rast cen kovin zvišujejo boljša pričakovanja in naravne nesreče

Cene kovin so se v prvem četrtletju okrepile zaradi zaskrbljenosti glede zadostne ponudbe in nastalih ozkih grlih v oskrbi ter tudi špekulacij o napredku pri trgovinskih pogajanjih med ZDA in Kitajsko.

Darja Močnik, Analitika GZS

Cene kovin v zadnjih dveh mesecih ponovno v vzponu – povprečno za **3,5 %**.

Po znižanju cen kovin v zadnjem četrtletju 2018 so cene v letošnjem letu spet v porastu. Podjetja v predelovalni panogi poleg višjega stroška plač zaradi dviga minimalne plače občutijo tudi zvišanja cen kovin in drugega repromateriala, saj stroški materiala in storitev predstavljajo kar 77 % vseh poslovnih odhodkov. Cene kovin v dolarjih so januarja letos upadle, februarja in marca pa porasle. Tako so bile v 1. četrtletju letos za 1,7 % višje kot v zadnjem četrtletju lani oz. še vedno za skoraj desetino nižje kot v prvem četrtletju lani.

V 1. četrtletju so dolarske cene železove rude porasle za 16 % v primerjavi z zadnjim četrtletjem 2018, predvsem zaradi nesreče v Braziliji. Cene kositra

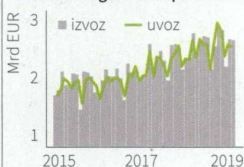
so bile višje za 10 %, niklja za 8 %, cinka za 3 %, bakra za 1 %, svinca za 4 %. Cene aluminija so bile na drugi strani nižje za 5,1 %, predvsem zaradi upočasnjevanja v avtomobilski industriji. Svetovna banka v aprilski napovedi pričakuje, da bodo cene kovin nadaljevale za rasto tudi v preostalem delu letošnjega leta, vendar bodo v povprečju še za okoli 2 % nižje kot leta 2018. Rast cen kovin se odraža v boljših napovedih rasti za Kitajsko, ki predstavlja polovico svetovne porabe, ter vrsti ozkih grl in težav pri oskrbi: nesreča na jezu Vale v Braziliji (železova ruda, nikelj), velike poplave v Čilu (baker), protesti v Peruju (baker), manjša proizvodnja v topilnicah kot odgovor na okoljske skrbi na Kitajskem (svinec, cink) in izvozne omejitve v Indoneziji. ^{EF}

10 ključnih podatkov

Rast izvoza 12,5 % (I-II 19/I-II 2018)

Izvoz v države EU-28 je porasel za 8,3 % (nom.), v druge države pa za 28,2 %. Izvoz medicinskih in farmacevtskih proizvodov ter nekaterih primarnih izdelkov sta največ prispevala k rasti izvoza. Na visoki ravni je bila tudi rast uvoza (9,2 %), kar je povezano tudi z rastjo domače potrošnje in gradbeništva.

Letos tudi s trgovinskim presežkom

Vir: SURS, vrednostni izvoz in uvoz v EUR

Rast inflacije 1,3 % (I-III 19/I-III 2018)

Cene so se v prvih treh mesecih medletno okrepile za 1,3 %, in sicer predvsem zaradi okrepljene rasti cen storitev (+2,9 %). Na višjo rast so najbolj vplivale višje cene javnih storitev (ogrevanje, voda) kot tudi cen v skupini komunikacijskih storitev.

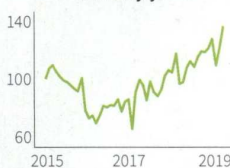
Rast proizvodnje 5,2 % (I-II 19/I-II 2018)

Vrednost industrijske proizvodnje je bila višja za 5,2 %. Pretežni del dejavnosti beleži višjo proizvodnjo, štiri pa upad (proizvodnja motornih vozil, kovin, pijač). Proizvajalci visoko tehnološko zahtevnih proizvodov so beležili najvišjo, kar 12,8-odstotno rast proizvodnje.

Rast gradbenih del 20,4 % (I-II 19/I-II 2018)

Gradbeništvo beleži rast gradbenih del za petino, predvsem zaradi višje gradnje inženjerskih objektov. Oba segmenta sta se podobno okrepila.

Trendna rast v gradbeništvu se nadaljuje

Vir: SURS, desezonirani podatki, 2015=100

Nafta Brent (74 USD za sodček)

Cene nafte Brent so od začetka letošnjega leta stalno naraščale in so se konec aprila približale ceni 75 USD za sodček, kar je 10 USD nad napovedmi. Rast cen je posledica manjše dobave ter višjega povpraševanja. V letu 2019 naj bi se povprečna cena sodčka ustalila med 65 in 70 USD.

Rast trgovine na drobno 0,4 % (I-II 19/I-II 2018)

Prodaja v trgovini na drobno je bila višja za 10,5 % (najbolj v trgovini z motornimi gorivi, +22,8 %) ter v trgovini z neživili za 9,2 %. Gospodinjstva zaradi višjih razpoložljivih sredstev in optimizma kupujejo predvsem več trajnih dobrin.

Rast storitvenih dejavnosti 9,1 % (I-II 19/I-II 2018)

Prihodki v storitvenih dejavnostih so bili medletno višji za dobrih 9 %. V transportu so bili višji za desetino, v gostinstvu še za nekoliko več (11 %), v IKT dejavnostih za 7 %, strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih za 13 %. Preseneča le padec v zaposlovalnih dejavnostih (-3 %), kar je povezano tudi z ravnarji države pri omejevanju tega dela.

Realna rast bruto plač 4,4 % (I-II 19/I-II 2018)

Dohodek gospodinjstev se zvišuje ob višjih povprečnih plačah (v prvih dveh mesecih 4,4-odstotna rast), na kar je vplivala nizka brezposelnost, ki povečuje pogajalsko moč zaposlenih, zvišanje minimalne plače in dogovorjeni dvig plač v sektorju država.

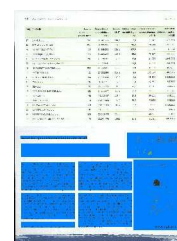
Rast prometa potnikov na letališčih 4,3 % (I-II 19/I-II 2018)

Rast turizma se nadaljuje, saj je bilo v prvih dveh mesecih za 3,7 % več prihodov turistov ter za 4,3 % več prenočitev. Izvoz storitev potovanj (poraba tujih turistov v Sloveniji) je bil višja kar za 8,3 % oz. za 24,4 mio EUR. Izpad italijanskih gostov so več kot nadomestili gostje iz sosednjih držav in Srbije.

Delovno aktivni 3,2 % (I-II 19/I-II 2018)

Število delovno aktivnih oseb (zaposleni in samozaposleni) je v prvih dveh mesecih poraslo za 3,2 %, tudi zaradi večjega zaposlovanja tujih državljanov. V prvih treh mesecih je bilo za 10 % več prostih delovnih mest, predvsem v dejavnosti gradbeništva in predelovalnih dejavnostih.

*Upoštevani statistični podatki znani do 29.4.2019

Zdravilne apnene barve v beli in 122 barvah

Zdravo bivanje v zgradbah in zdravi bivalni prostori

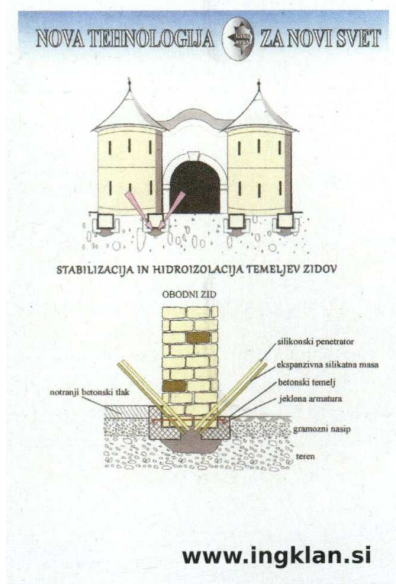
Podjetje ING.KLAN vzdržuje in prenavlja kulturno zgodovinske zgradbe, katerih zidovi so v večjem delu močno prevlažni in izgubljajo sposobnost akumulacije. Zato so veliki potrošniki energije. V zadnjih petdesetih letih so bile prenove izvedene s sintetičnimi ali pol sintetičnimi materiali, z dodatki akrilatov. Ti pa ne prepuščajo pare, ki bi zidove izsuševala, ampak v njih zadržujejo vlago, zato so mokri in mrzli in potrošijo veliko energije.

V podjetju ING.KLAN smo tehnološko inovacijo sistema inovirali, razvijali in izboljševali preteklih 10 let. Želeli smo končni produkt, katerega tehnološka kvaliteta je dosežena in zadostuje tehnično-tehnološkim kriterijem evropskih smernic ter evropskih direktiv WTA. Preverjanja in raziskave tehnično-tehnološkega sistema je izvajal Zavod za **gradbeništvo** Slovenije v Ljubljani.

Naredili smo zdravilne apnene barve
Razvili smo zdravilne apnene barve kot teh-

nološki sistem globinskega penetratorja, grobega, srednje grobega in finega kita. Barve so v 122 različnih odtenkih in beli barvi, ki z nano končnim zaščitnim slojem preprečujejo vlaženje zidov. S tem posredno ohranjajo v zidovih akumulirano toploto, od 1/3 skupno potrebne, ki omogoča zdravo mikroklimo za zdravo bivanje človeka. Od proizvodnje do končne uporabe ne ustvarjajo in povzročajo CO₂, niti oporečnih odpadkov.

Projekt tehnično-tehnološkega sistema je zahteval razvoj vseh materialov v tehnološkem projektu za izvedbo, ki so morali biti tehnološko skladni z vidika kemije in fizike. Za izvedbo sistema zdravilnih apnenih barv so potrebni tehnološko kompatibilni materiali v sistemu, kot so prednamaz, globinski penetrator kot vezni sloj, apnene izravnalne mase (kiti) ter apnene barve v beli in 122 možnih barvnih odtenkih. Sistem so preiskali za 99 alergenov na priznanem Biološkem inštitutu v Rossenheimu.

SKUPŠČINA O POSLOVANJU GZS V LETU 2018

Na zadnji seji Skupščine GZS v preteklem 4-letnem mandatu so člani sprejeli Letno poročilo GZS za leto 2018, obravnavali tekoče aktivnosti GZS ter predlog Socialnega sporazuma za prenovu plačnega sistema. Skupščina se je seznanila s stališči UMAR glede izvajanja Strategije razvoja Slovenije 2030 kot tudi z vplivi morebitnega trdega brexita in zaostrovanja mednarodnih trgovinskih odnosov na Slovenijo.

Generalna direktorica Sonja Šmuc je med ključnimi dosežki GZS v lanskem letu izpostavila razbremenitev nagrade za poslovno uspešnost plačila dohodnine do višine 100 % povprečne plače; kompetenčne modele za razvoj kadrov v okviru več srpov; razširitev vajeništva na 12 programov s še enkrat večjim vpisom dijakov kot leto prej; pa tudi sklenitev dveh novih kolektivnih pogodb dejavnosti - za trgovine ter gostinstvo in turizem. Med novostmi je navedla štiri strateške svete, in sicer za kadre, investicije in **gradbeništvo** ter kolektivno dogovarjanje. Lani je bilo oblikovanih 5 regionalnih vstopnih SPOT točk svetovanje ter Zavod Digitalno Inovacijsko Stičišče Slovenije (Digital Innovation Hub Slovenia) kot enotna nacionalna točka za podporo digitalizacije slovenskega gospodarstva (MSP) in širše družbe.

Poslovanje je bilo lani bistveno boljše od načrtovanega, je pojasnil izvršni direktor GZS Mitja Gorenšček. Dosežen rezultat v višini okoli 440.000 evrov je posledica zavzetega dela zaposlenih, kar se je odrazilo v bistveno višjih prihodkih, ter dobrega obvladovanja stroškov. Dosežen pa je bil brez dezinvestiranj.

Med aktivnostmi v zadnjem obdobju je Sonja Šmuc izpostavila področje trga dela in kadrovske vrzeli. Navedla je predstavitev karijerne platforme v okviru SRIP MATPRO pristojnim ministrom, strateško konferenco Za večjo zaposlenost generacije 55+, Festival vajeništva ter Potujočo razstavo poklicev prihodnosti po osnovnih šolah. Strateški svet za kadre je obravnaval problematiko naraščajoče bolniške odsotnosti. Aktivnosti so bili izvedene tudi na področju kolektivnih pogodb dejavnosti, zakonodaje, pa tudi na področju internacionalizacije. Spregovorila je o dogajanju, povezanim z novelo Zakona o minimalni plači ter predlogom Socialnega sporazuma za prenovu plačnega sistema.

Predsednik Skupščine GZS Radovan Bolko je poudaril, da so za GZS znotraj dvanajstih ključnih razvojnih ciljev do leta 2030, navedenih v publikaciji UMAR Poročilo o razvoju, najbolj zanimiva področja gospodarske stabilnosti, konkurenčnega in družbeno odgovornega podjetniškega in raziskovalnega sektorja ter vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta. Marijana Bednaš, v.d. direktorice Urada RS za makroekonomske analize in razvoj, je kot glavna izziva razvoja Slovenije v prihodnje izpostavila dvig produktivnosti in prilagoditev spremenjenim demografskim razmeram.

Ob zaključku je predsednik GZS Boštjan Gorjup izrazil zadovoljstvo, da je prišlo do pomembnega premika pri temeljih GZS. »Imamo pozitivno poslovanje, tudi bistveno boljše in urejene odnose s samostojnimi gospodarskimi zbornicami«. GZS ima postavljeno strategijo do leta 2025, sprejeto na Vrhu slovenskega gospodarstva 2017. Želi si, da bo GZS prepoznavala ključne izzive tudi v prihodnosti in delala na fokusnih področjih, kot so kadrovske izzivi, še boljše poslovno okolje, ter da bomo vsi težili k skupnemu cilju.

UPRAVNA ENOTA ŠMARJE

Skoraj vse zadeve rešijo v roku

Upravna enota (UE) Šmarje je lani poslovala na novi lokaciji, kamor se je preselila in kontejnerjev, ki so bili začasen prostor za delo uradnikov v upravni enoti. Nova je bila tudi načelnica UE Šmarje, kar je postala Jasna Junkar.

» Piše: Jože Strniša

V poročilu o delu v lanskem letu načelnica uvodoma pravi: »Cilj UE v letu 2018 je bil izboljšati kakovost vodenja upravnih postopkov in drugih upravnih nalog, zmanjšati število prejetih pritožb, tekoče reševanje upravnih in prekrškovnih zadev, skrbeti za enakomerno obremenjenost JU, povečati zadovoljstvo zaposlenih, izvajati aktivno usposabljanje JU ter profesionalno in prijazno izvajati strokovne storitve za naše uporabnike. Konkretni rezultati opravljenega dela kažejo, da je UE zastavljene cilje po posameznih delovnih področjih dela dosegla, na nekaterih pa tudi preseгла.«

Na dan 31. 12. 2018 je imelo na območju naše UE prijavljeno stalno prebivališče 32.931 oseb in 2.361 začasno prebivališče. Število zaposlenih na dan 31. 12. 2018 je bilo 42. Od tega 31 uradnikov

V letu 2018 so imeli v primerjavi z letom 2017 nekoliko nižje število novih upravnih zadev (6.924 upravnih zadev v letu 2018, 7.368 upravnih zadev v letu 2017); v letu 2017 je bil namreč v primerjavi s preteklimi leti opazen izstopajoč porast zahtevkov na področju tujcev. Manj vlog na istem področju je v letu 2018 mogoče pripisati uveljavitvi prostega dostopa na trg delovne sile državljanom Republike Hrvaške (s 1. 7. 2018), s katero na našem območju tudi mejimo in katere državljanji v Republiko Slovenijo (RS) dnevno migrirajo zaradi zaposlitve.

REŠEVANJE UPRAVNIH ZADEV

UPRAVNA ENOTA ŠMARJE PRI JELŠAH	2017	2018	Indeks v %
Skupno število upravnih zadev	16.669	16.228	97,35
Skupno število upravnih zadev rešenih v zakonitem roku	16.171	15.738	97,32
Skupno število pritožb	16	10	62,50
Zaostanki	0	0	100,00

Je pa bilo v letu 2018 izvedenih 20.193 drugih upravnih nalog, kar je za 3.649 nalog več kot leta 2017. Tolikšno povišanje gre v veliki meri na račun velikega števila evidentiranih podpor volivcem za lokalne volitve (2.438).

V letu 2018 so tako prejeli 1384 vlog za izdajo dovoljenja oz. potrdila o prebivanju tujca (v letu 2017 je bilo teh vlog 1472) (največji delež le teh predstavljajo enotna dovoljenja za prebivanje in delo in glede na državljanstvo prosilcev največji delež teh še vedno prihaja iz BIH, Srbije in Kosova). V letu 2018 je bilo izdanih bilo 1330 dovoljenj oz. potrdil o prebivanju tujcev, od tega 775 enotnih dovoljenj za prebivanje in delo. »Ravno področje tujcev je eno od področjih, kjer zaradi zahtev po implementaciji direktiv EU, zahtev na trgu dela ... vseskozi prihaja do sprememb zakonodaje. Zavedamo se težav, do katerih prihaja na omenjenem področju (v letu 2018 smo kar nekaj časa in energije namenili 'opozarjanju in reševanju t. i. fiktivnih prijav tujcev' in pristojno ministrstvo opozarjamo na pomanjkljivo zakonodajo ter predlagamo spremembe,« pove načelnica.

Poroke tudi brez prič

Na območju naše UE je bilo v letu 2018 sklenjenih 117 zakonskih zvez (v letu 2017 je bilo sklenjenih 113 zakonskih zvez) in 1 partnerska zveza, na drugi strani pa je bilo v Matični register vpisanih 32 razvez. S 1. 1. 2018 je začel veljati del Družinskega zakonika, ki je spremenil način sklepanja zakonskih zvez, tudi tako, da je zakonsko ali partnersko zvezo mogoče skleniti samo pred matičarjem in brez prič. V letu 2018 smo tako sklenili 35 zakonskih zvez samo pred matičarjem, pomeni brez prič. Če pregledamo še nekaj statističnih podatkov s področja upravno notranjih zadev, ugotovimo, da je bilo na območju UE v letu 2018 na novo registriranih 8 društev (v letu 2017 7 na novo registriranih društev). Tako je sedaj na območju UE 378 registriranih društev.

Več se dogaja pri nepremičninah

»Na delovnem področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane je zelo očiten vpliv sprostitve 'krča'

na področju trga nepremičnin zaradi krize. Na naši UE imamo že nekaj let (od zaključka krize) trend povečevanja števila zadev na tem področju (9 % več rešenih zadev glede na leto 2017). Na področju okolja in prostora se je s 1. 6. 2018 začel uporabljati novi **Gradbeni zakon** – GZ in z njim povezani podzakonski predpisi glede klasifikacije in razvrščanja objektov ter glede vsebine in obličnosti projektne dokumentacije in obrazcih vlog. Dodatno težavo pri vodenju postopkov nam je povzročilo tudi to, da smo v času uvajanja nove prostorske in **gradbene zakonodaje** dobili tudi dva nova prostorska akta – OPN, ki sta v letu 2018 začela veljati za območji občine Šmarje pri Jelšah (28. 8. 2018) ter občine Podčetrtek (12. 10. 2018). Novi OPN so veliko bolj podrobni in razčlenjeni, kar v praksi pomeni zelo obsežno gradivo, z nepregledno zapisanimi pogoji za gradnjo po posameznih enotah urejanja (v izvedbenem delu OPN zapisani v različnih poglavjih, pri različnih členih),« o težavah pravi Jasna Junkar.

V letu 2018 se je nadaljeval trend izrazitega povečevanja števila upravnih zadev tudi zaradi 'preverjanja' zaščitenih kmetij. V primerjavi z letom 2017 se je število obravnavanih zadev po ZUP povečalo za 39,1 %, v primerjavi z letom 2016 za 74,7 %, v primerjavi z letom 2015 za 76,2 %, v primerjavi z letom 2014 pa se je število obravnavanih zadev po ZUP v letu 2018 povečalo za kar 91,8 %.

Jasna Junkar zaključuje: »Ob vseh dodatnih nalogah in aktivnostih, je UE poslovala izjemno dobro, zadovoljstvo zaposlenih se je zvišalo, saj vlagamo ogromno naporov v odprto, hitro in jasno poslovanje in odnose ter medsebojno komunikacijo. Tudi pridobljena mnenja strank potrjujejo stabilno visoko oceno poslovanja UE in v njej zaposlenih JU. Za ugled UE bomo v bodoče skrbeli še z večjo intenzivnostjo. UE Šmarje pri Jelšah si bo tudi v prihodnje prizadevala za dosledno zakonito delo, visoko strokovnost, zadovoljstvo strank in zaposlenih ter stalno izboljševanje kakovosti dela ter učinkovito in racionalno porabo proračunskih sredstev.«

Petek, 24. maj 2019 - 11:43

Gospodarstvo/Slovenija

Gospodarsko razpoloženje na letni ravni slabše

Ljubljana, 24. maj 2019 (MOREL)- Vrednost kazalnika gospodarske klime je bila v maju 2019 za 4,5 odstotne točke nižja kot v maju 2018. Na znižanje gospodarskega razpoloženja na letni ravni je najbolj vplival kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih (za 2,1 odstotne točke). Sledili so kazalniki zaupanja v storitvenih dejavnostih (za 1,8 odstotne točke), med potrošniki (za 1,2 odstotne točke) in v **gradbeništvu** (za 0,6 odstotne točke). Vpliv kazalnika zaupanja v trgovini na drobno pa je bil na letni ravni pozitiven (za 1,2 odstotne točke). To so sporočili iz SURS. (konec)

Petek, 24. maj 2019 - 11:35

Gospodarstvo/Slovenija

Gospodarsko razpoloženje na mesečni ravni višje

Ljubljana, 24. maj 2019 (MOREL)- Vrednost kazalnika gospodarske klime je bila v maju 2019 (7,8 odstotne točke) za 1,0 odstotne točke višja kot v aprilu 2019 (6,8 odstotne točke). Kazalnik se je po nekaj mesecih padanja v maju nekoliko izboljšal. Gospodarsko razpoloženje so na mesečni ravni zvišali kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih (za 1,0 odstotne točke), v trgovini na drobno (za 0,6 odstotne točke) in med potrošniki (za 0,1 odstotne točke). Vpliv kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih je bil negativen (za 0,8 odstotne točke), medtem ko kazalnik zaupanja v **gradbeništvu** ni imel vpliva. To so sporočili iz SURS. (konec)

Gospodarska klima, Slovenija, maj 2019

Gospodarsko razpoloženje se je v maju 2019 nekoliko izboljšalo

Gospodarska klima je bila maja 2019 na mesečni ravni za 1 odstotno točko višja, na letni pa za 4,5 odstotne točke nižja.

24.5.2019 | končni podatki

Branka Savičič Krstevski, Barbara Čertanec, Luka Zupanc

[Povpraševanje po podatkih](#)

DELI OBJAVO:

-

Gospodarsko razpoloženje na mesečni ravni višje

Vrednost kazalnika gospodarske klime je bila v maju 2019 (7,8 odstotne točke) za 1,0 odstotne točke višja kot v aprilu 2019 (6,8 odstotne točke). Kazalnik se je po nekaj mesecih padanja v maju nekoliko izboljšal.

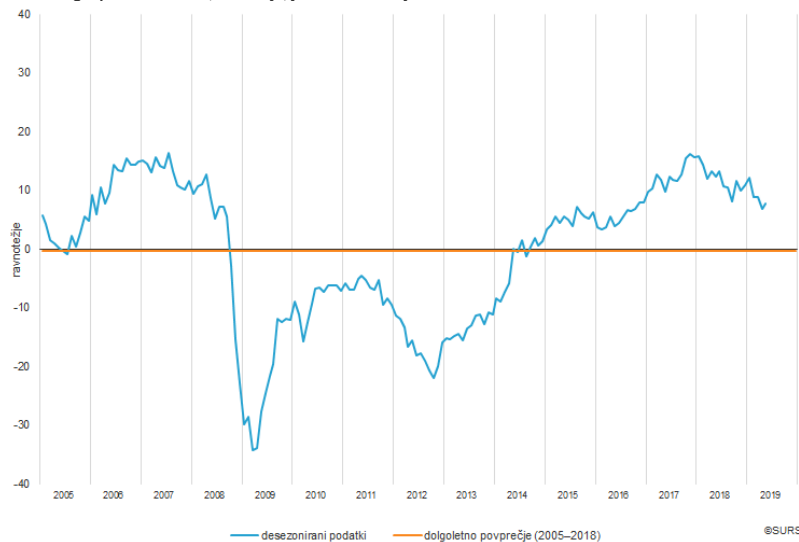
Gospodarsko razpoloženje so na mesečni ravni zvišali kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih (za 1,0 odstotne točke), v trgovini na drobno (za 0,6 odstotne točke) in med potrošniki (za 0,1 odstotne točke). Vpliv kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih je bil negativen (za 0,8 odstotne točke), medtem ko kazalnik zaupanja v **gradbeništvu** ni imel vpliva.

Gospodarsko razpoloženje na letni ravni slabše

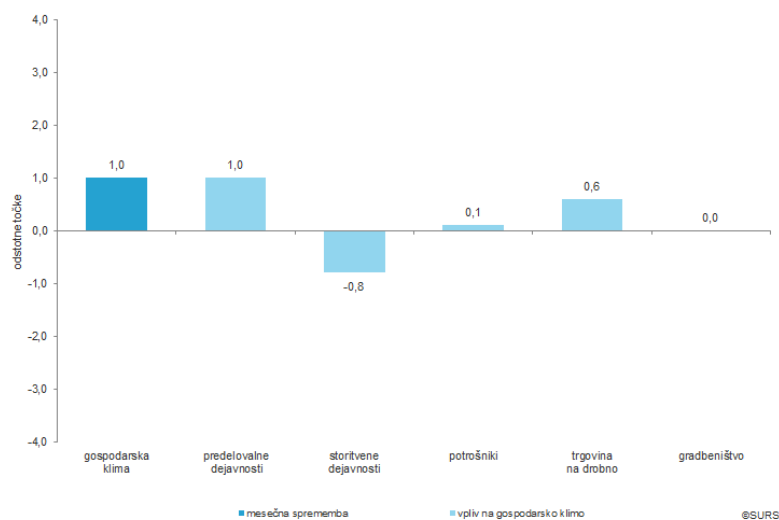
Vrednost kazalnika gospodarske klime je bila v maju 2019 za 4,5 odstotne točke nižja kot v maju 2018.

Na znižanje gospodarskega razpoloženja na letni ravni je najbolj vplival kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih (za 2,1 odstotne točke). Sledili so kazalniki zaupanja v storitvenih dejavnostih (za 1,8 odstotne točke), med potrošniki (za 1,2 odstotne točke) in v **gradbeništvu** (za 0,6 odstotne točke). Vpliv kazalnika zaupanja v trgovini na drobno pa je bil na letni ravni pozitiven (za 1,2 odstotne točke).

Kazalnik gospodarske klime, Slovenija, januar 2005–maj 2019

Vpliv posameznih kazalnikov zaupanja na mesečno spremembo gospodarske klime, Slovenija, maj 2019

Vir: SURS

METODOLOŠKO OPOZORILO

Nekateri seštevki in razlike se zaradi zaokroževanja ne ujemajo.

Kazalnik gospodarske klime je tehtani sintezni kazalnik; sestavljajo ga kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih, trgovini na drobno, **gradbeništvo**, storitvenih dejavnostih in kazalnik zaupanja potrošnikov.

Iz podatkov so izločeni vplivi sezone in koledarja.

V raziskovanje Mnenje potrošnikov smo v januarju 2016 uvedli metodološke spremembe, ki lahko vplivajo na vrednost kazalnika gospodarske klime. Obiščite tudi našo podatkovno bazo SiStat.

Poslovne tendence, Slovenija, maj 2019

Zaupanje v trgovini na drobno, v predelovalnih dejavnostih in v gradbeništvu v maju 2019 višje

Kazalnik zaupanja je bil v trgovini na drobno, v predelovalnih dejavnostih in v **gradbeništvu** v maju 2019 višji, v storitvenih dejavnostih pa nižji kot v aprilu 2019.

24.5.2019 | končni podatki

DELI OBJAVO:

Barbara Certanec, Branka Savičič Krstevski

-

[Povpraševanje po podatkih](#)

Kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih na mesečni ravni višji, na letni ravni nižji

Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila v maju 2019 za 3 odstotne točke višja kot v prejšnjem mesecu in za 5 odstotnih točk nižja kot v istem mesecu prejšnjega leta. Od dolgoletnega povprečja je bila višja za 3 odstotne točke.

Na mesečni ravni sta se izboljšala kazalnika zaloge končnih izdelkov in pričakovana proizvodnja (za 5 oz. 2 odstotni točki). Vrednost kazalnika skupna naročila je ostala enaka kot v prejšnjem mesecu.

Kazalnik zaupanja v trgovini na drobno višji kot v prejšnjem mesecu

Vrednost kazalnika zaupanja v trgovini na drobno je bila v maju 2019 za 13 odstotnih točk višja kot v aprilu 2019 in za 24 odstotnih točk višja kot v maju 2018 ter za 14 odstotnih točk višja od dolgoletnega povprečja. Na izboljšanje tega kazalnika je vplival kazalnik prodaja. Kazalnika pričakovana prodaja in obseg zalog pa na spremembo vrednosti nista vplivala.

Večina kazalnikov stanj in pričakovanj se je glede na pretekli mesec zvišala, le kazalnika pričakovane prodajne cene in poslovni položaj sta se znižala.

Kazalnik zaupanja v gradbeništvu na mesečni ravni višji, na letni ravni nižji

Vrednost kazalnika zaupanja v **gradbeništvu** je bila v maju 2019 na mesečni ravni za 1 odstotno točko višja, na letni ravni pa za 13 odstotnih točk nižja. Od dolgoletnega povprečja je bila višja za 26 odstotnih točk.

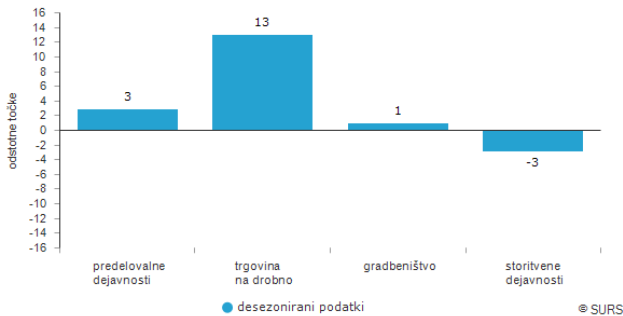
Kazalnik pričakovano zaposlovanje je bil v maju 2019 za 1 odstotno točko višji, kazalnik skupna naročila pa enak kot v prejšnjem mesecu.

Kazalnik zaupanja v storitvenih dejavnostih nižji kot v prejšnjem mesecu

Vrednost kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih je bila v maju 2019 za 3 odstotne točke nižja kot v aprilu 2019, hkrati pa za 6 odstotnih točk nižja kot v maju 2018 in za 9 odstotnih točk višja od dolgoletnega povprečja.

Na nižjo vrednost kazalnika zaupanja so vplivale vse tri njegove komponente: poslovni položaj, povpraševanje in pričakovano povpraševanje.

Mesečne spremembe vrednosti kazalnikov zaupanja, Slovenija, maj 2019

Vir: SURS

Priponke

Poslovne tendence, Slovenija, Maj 2019.pdf 480 kB

METODOLOŠKO OPOZORILO

Iz podatkov so izločeni vplivi sezone in koledarja.

Obiščite tudi našo podatkovno bazo SiStat.

Linhartov podhod: Nekaj metrov od tržnice leži crknjena podgana

 [dnevnik.si/1042887216/Odprta_stran/linhartov-podhod-nekaj-metrov-od-trznice-lezi-crknjena-podgana](https://www.dnevnik.si/1042887216/Odprta_stran/linhartov-podhod-nekaj-metrov-od-trznice-lezi-crknjena-podgana)

To, da so parcele s stopniščem, javnimi površinami za pešce itd. v zasebni lasti, je nesprejemljivo. Take površine bi morale imeti status »grajeno javno dobro« (GJD), kar pomeni, da morajo ostati (tako so bile financirane ob gradnji) v javni lasti; pravni oz. posli z nepremičninami vrste GJD so »nični« – o tem obstaja veljavna pravna praksa.

Sodni izvedenec »geodetske stroke« težko kaj koristnega opravi pri opredeljevanju nepremičninskih delov znotraj stavbe – pregledati in uporabiti je treba lokacijsko in gradbeno-tehnično dokumentacijo iz časa gradnje, s pregledom glede horizontalnih in vertikalnih konstrukcijskih in funkcionalnih enot, temu pripadajoče ekonomske elaborate o komunalnih prispevkih za komunalno urejanje, ki so bremenili stavbo in ki niso plačilo lastnine, ter nadalje poslovne transakcije v okviru kupoprodajnih pogodb in listin.

Po izjavi mag. Roberta Lainščka, inšpektorja višjega svetnika, vodje sektorja za upravno inšpekcijo na ministrstvu za javno upravo, je Upravna enota Ljubljana v podobni zadevi neprimernih postopkov z nepremičnino, ki bi morala biti GJD, odločila, da se postopek obravnava na podlagi 280. člena zakona o upravnem postopku (ZUP) z vlogo po določbah ZUP, in sicer kot predlog za izrek ničnosti odločbe (v danem primeru o določitvi etažne lastnine ali funkcionalnega zemljišča k stavbi), in podatkov iz javnih evidenc (po 179. členu ZUP). Postopke, ki izhajajo iz izjave inšpektorja (in glede na pravno prakso) bi morala sprožiti že zdavnaj občina oziroma že ob etažiranju kompleksa Plava laguna preprečiti, da potencialno GJD, v katerega je sama vlagala finančna sredstva s svojimi pravnimi predniki, preide v zasebno last.

Škodljivost take drže ljubljanske (in drugih) občinske uprave (ki je problematična tudi na obširnih površinah v stanovanjskih soseskah) je prav na primeru Plava laguna še posebej izpostavljena, saj gre za pomembno mestotvorno nepremičnino, tako rekoč centralnega pomena za mesto. Poudariti je treba še, da postopki »lastninjenja« po zakonu na sodiščih te anomalije še povečujejo in občinam celo preprečujejo oziroma odvzemajo lastništvo in status GJD.

Ob vsem je treba zopet uveljavljati uporabo določb in pravil (starih in novih) o »**gradbeni parceli**« – iz časa gradnje.

Martina Lipnik, u. d. i. a., Ljubljana
[odprta stran pisma bralcev](#)